Թե՛. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3827 — 6/18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1898 — 3 ՃԻՄԱԶԻԻ Լ. ԱՒՐ 1316 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

در علیه ده غلطه ده (آره‌ولك) غزتهسی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐՇԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Դալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÈVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փոխադրութիւն, 115 դրուշի փոխան 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ԴԱՏԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

Ամուսնական դատերու այժմէութիւնը առիթ կու տայ մեզ խօսիլ այն Դատավարական Հրահանգին վրայ, որով կը վարուին հիմայ մեր ամուսնական դատերը Պատրիարքարանի և Առաջնորդարաններուն մէջ:

Յայտնի է թէ Դատաստանական Խորհուրդները, թէ՛ Պոլսոյ մէջ եւ թէ՛ գաւառները, յաճախ հաշտարար դատարաններու դեր միայն կը կատարեն հակառակորդ կողմերուն միջև համաձայնութիւն մը գոյացնելու ձգտելով, սակայն շատ անգամ ալ ճշմարիտ դատարանի մը բոլոր ձեռնհասութիւնը կը վայելեն այն դատերուն մէջ, որոնք հայ ընտանիքին գոյութեան հետ առնչութիւն ունին, ինչպէս այր և կնոջ բաժանում, նամաֆա, օրինաւոր կամ ապօրէն ծնունդներ, եւն: Պէտք է խոստովանիլ սակայն թէ այս Խորհուրդներուն կարեւորութիւնը ըմբռնուած չէ մեր Պատրիարքարանին մէջ: Ոչ միայն Դատաստանական Խորհուրդները ցարդ մեծ մասամբ ոչ-օրէնսդէտ անդամներէ կազմուած են, այլ դատավարական որոշ կանոնագիր մը հազիւ քանի մը տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի և այն ալ չենք գիտեր թէ կը գործադրուի՞ կէտ առ կէտ:

Դատավարական կանոններու պատրաստութեան փորձ եղած է, իրաւ, քան տարին չափ առաջ: Հայ փաստաբան մը, հանգուցեալ Սերովբէ էֆէնտի Ագնեւոր, Պատրիարքարանի դատական գործերու տեսուչ կարգուելով, պատրաստած է ընդարձակ կանոնագիր մը, որ սակայն գործադրութեան չէ դրուած, եթէ չենք սխալիր: Այդ կանոնագրին գործադրութեան դժուարութիւնները նկատողութեան առնելով, 1891-1892ին Ազգային Վարչութիւնը պաշտօն յանձնեց Ցանձնաժողովի մը՝ ծրագրել գործնական ամիսով Հրահանգ մը Պատրիարքարանի և Առաջնորդարաններու դատավարութեանց համար: Այդ Ցանձնաժողովին աշխատութեանց արդիւնքը եղած է այն Դատավարութեան Հրահանգը, զոր Խառն Ժողովը 1893 ապրիլ 24ի նիստին մէջ ընդունած է և որ գործադրութեան դրուած է 1893 Մայիս 10էն սկսեալ:

Այս Հրահանգին մէջ նուիրագործուած գլխաւոր սկզբունքներէն մէկն է փոխանորդութեան իրաւունքը Դատաստանական Խորհուրդին ներկայացուած դատերուն մէջ: Յայտնի է թէ ամուսնական դատերու համար այդ իրաւունքը երկար ատեն զլացուած էր դատավարողներուն: Երկու հակառակորդները անձամբ պարտաւոր էին ներկայ գտնուիլ միշտ դատաստաններուն: Փոխանորդ կարգելու իրաւունքը, որ ամէն դատարանի առջեւ ընդունուած է այսօր աշխարհի ամէն կողմը, կը նկատուէր իբր մեղսակար սովորութիւն մը, որ կրնար դատերուն թիւը բազմապատկել և համաձայնութեանց արգելք ըլլալ: Ցանձնաժողովը, լայն ըմբռնումով, այս տեսութեան կողմնակից չէր գտնուած և Հրահանգին 5րդ յօդուածը կը տրամադրէ.— «Երկու կողմանք կրնան իրենց դատին պաշտպանութեան համար փոխանորդ կարգել, իսկ դատարանը ուղած ժամանակ կրնայ անձամբ հարցաքննել երկու կողմերը:»

Այս Հրահանգը կը ճշդէ նաև ուրիշ կարեւոր կէտեր: Դատաստանական Խորհուրդները, թէ՛ Պոլիս և թէ՛ գաւառները, դատերը կը քննեն իրը նախնական ատեան: Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովը Վերաքննիչ ատեանն է Պոլսոյ Դատաստանական Խորհուրդին և Գաւառային Վարչութեան Խառն Ժողովներն ալ գաւառի Դատաստանական Խորհուրդներուն: — Ի բայակայութեան տրուած վճիռներուն պաշտօնապէս հաղորդուած թուականէն երեսուն եղբեակ or պայմանաժամի մէջ դիտողութիւն կ'ընդունուի:—Դատաստանական Խորհուրդի վճռագրին հաղորդուած թուականէն սկսեալ վերաքննութեան պայմանաժամը 61 օր է:—Որոշումները պէտք է պատճառաբանուած՝ և եկեղեցական օրէնքներու վրայ հիմնուած ըլլան (որ օրէնքներուն):—Ամուսնական դատերուն մէջ կինը կրնայ իր ամուսնին դէմ դատ բանալ ընտանեկան բնակավայրին կամ ամուսնին գտնուած տեղւոյն դատարանին առջեւ, իսկ այրը պարտաւոր է ընտանեկան բնակավայրին Դատաստանական Խորհուրդին առջեւ դատ բանալ, եւ, եւ:

Բոլոր այս կանոնները անծանօթ կը մնան հանրութեան: Փափաքելի էր որ Հրահանգը հաղարաւոր օրինակներով տպուէր և ցրուուէր ամէն կողմ, նոյն իսկ ծախու դրուէր դրամագլուխներուն քով, որպէս զի դատ ունեցողները ծանօթանային անոր, և ըստ այնմ շարժէին: Զենք յիշեր որ ժամանակին այս Հրահանգը հրատարակուած ըլլայ թերթերուն մէջ. իսկ եթէ հրատարակուած իսկ է՝ թերթերը չեն պահուիր ընդհանրապէս, և տեսակի մը ձեւին տակ հարկ է որ այդ Հրահանգը հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուի:

Ես կը ճանչնամ փաստաբաններ, որոնք դատ ունեցած են Դատաստանական Խորհուրդին առջեւ, և չեն իսկ գիտեր թէ այս տեսակ Հրահանգ մը գոյութիւն ունի: Ի՞նչպէս կ'ուզէք որ իրենց փոխանորդեալներուն իրաւունքները կարենան պաշտպանել անոնք, երբ իրենց ձեռքին տակ չունին փաստաբանին համար անհրաժեշտ եղող գործիքը, որ դատավարութեան օրէնք կը կոչուի:

Ասկէ զատ, ինչպէս ըսինք, ո՞վ են մեր այն դատաւորները որոնք կարենան հասկնալ այդ Հրահանգը և գործադրել զայն խղճմտօրէն: Դատաստանական Խորհուրդները չեն կազմուիր ընդհանրապէս ձեռնհաս տարրերէ: Նոյն իսկ հոս, Պոլսոյ մէջ, ուր հարիւրի չափ հայ փաստաբան ունինք, և անոնց մեծ մասը ամուսնացեալ, քանի՞ փաստաբան կայ այսօր Դատաստանական Խորհուրդին մէջ:

Այդ Խորհուրդին կարեւորութիւնը դժբախտաբար չենք գիտցած: Եթէ Ուսումնականին յանձնուած է մեր ազգ հոգը, Տնտեսականին՝ մեր Պատրիարքարանի երեւմուտքը, Դատաստանականը կոչուած է մեր ընտանիքներուն ներքին երջանկութեան հսկել: Կը տեսնէք թէ իր դերը ամէնէն անկեղծորը չէ, սակայն ո՞վ ըմբռնած է այս պարագան:

Ասկէ զատ, Դատաստանական Խորհուրդներու՝ նամաֆայի վճիռները, Կայսերական Ֆերմաններու ուժով, գործադրելի են պետական գործադիր իշխանութեանց առջեւ: Հարկ է ուրեմն որ իրենց օրինաւորութիւնը անվիճելի ըլլայ միշտ: Դիտէք որ անհաւատարմութեան դատերու համար Դատաստանական Խորհուրդը իրաւունք ունի մանրաման քննութիւն կատարել, հարցաքննութեամբ և վկաներ լսելով: Կրնայ պատահիլ որ Դատաստանական Խորհուրդը, եթէ չէ կազմուած ձեռնհաս անդամներէ, լաւ չկատարուած քննութեամբ մը չյաջողի ապացուցանել անհաւատարմութիւնը և ըստ այնմ վճիռ արձակէ, զոր օրինակ նամաֆայի վճռումն դատապարտելով այր մը որ չուզեր կենակցիլ իր կնոջ հետ՝ որովհետև անհաւատարիմ կը նկատէ զայն: Ենթադրեցէք որ Դատաստանական Խորհուրդին որոշումն դժգոհ ամուսինը դատ բանայ կառավարութեան Պատժական Դատարանին առջև և հոն վկաներով ապացուցանէ, օրինաւոր դատավարութիւնէ եղբը, կնոջ անհաւատարմութիւնը:

Ի՞նչ կ'ըլլայ այդ դատապարտութեան հետեւանքը: Մ՞ի ապաքէն Դատաստանական Խորհուրդին վճիռը կ'ոչնչանայ: Եւ ո՞ւր կը մնայ ա՛լ այնուհետև այդ վճռին հետեւութիւնը:

Հարկ է ուրեմն որ Պատրիարքարանը ոչ միայն օրէնսդէտ ձեռնհաս անդամներէ կազմէ Դատաստանական Խորհուրդները, այլ և ապահովէ այն միջոցները որոնցմով այդ դատերուն քննութիւնը կատարուի կանոնաւոր դատարաններու օրինական ձեւակերպութեանց համաձայն: Դատավարութեան Հրահանգին հանրութեան մէջ տարածուիլը առաջին պայմաններէն մէկն է այդ մասին, որովհետեւ թղլ պիտի տայ դատավարող կողմերուն վեր հանել ի հարկին օրինական զանցառութեանց կէտերը, և իրենց հետեւելիք չափը մատնանիշ պիտի ընէ Դատաստանական Խորհուրդի անդամներուն, որոնց մէջ՝ մանաւանդ դաւառները՝ ըլլալու են անանկներ որոնք այդ Դատավարական Հրահանգին գոյութիւնն իսկ կ'անդիտանան:

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ԾԱՆՕԹ ԴԷՄՔԵՐ

ՏՕՔԹՕՐ ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

Շատապող մարդ մը փողոցը, որ երկայն ու քիչ մը ծուռ դլխարկովը Պուլվարտիէ մը կը յիշեցնէ. բուռն, կրքոտ ու վեհանձն՝ ինչպէս պարտքն ու իրաւունքն է ըլլալ ամէն երիտասարդի: Աշխոյժ ու կորովի մարմնացում մը. անդուլ ու համբերատար աշխատութիւն մը որ ուելի պատուաբեր է քան շահաբեր. հաղուագիւտ մարդ որ իր ուսումը մի միայն փող դիզելու սահմանած չէ. չարունակող մը, գիտութեան չէզոք ու լուրջ շրջանակին մէջ, պատուաւոր աւանդութեան մը որով հայ բժիշկները հմտութիւնն իրենց ազգին մնաւոր զարգացումին ալ ծառայեցուցած են:

Ասոր համար թերեւս Հիպոկրատի աշակերտներուն մէջ քիչ մը մեկուսացած մէկն է ինքը. անոնց պլտիկի համաբաշխութեանց, հաշիւներուն, յառաջիմելու, յաճախող վաստկելու համար ի գործ դրած ճարտարութիւններուն մարդը չէ: Աւելի բարձր հորիզոնի մը մտատնչութիւնը ունի ինք, գիտութեան անձուկը:

Իր փառասիրութիւնը ատով կառաջնորդուի և արդար իրաւունքի մը հանգամանքը կ'առնէ: Ես իմ մասիս, ուզիղ չեմ գտներ ուրեմն այն քննադատութիւնները որոնցմով ոմանք կը խծդեն զինքը երբոր երկասիրութեանցը ճակատը փայլող անունին քով կը շարէ իր գիտական տիտղոսները «ազատ ի գիտութիւնս, ճարտարագէտ երկրագործ, վիպասել Բաթէօռեան ուսումնարանին»: Ասիկա չի նմանիր սպանիկ ազնուականի մը տիտղոսներու շարուածքին. Աւագ Սպանիոյ, Դուքս Ալքանթարայի և կոմս Մօրրօզի: Ժառանգական ունայնութիւններ չէ, զոր Տօքթօրը կը կցէ իր անունին. աւելի ճիշդ կ'ըլլար նմանցնել ասիկա յիշատակարանի վրայ նշանակուած սա կերպ արձանագրութեան մը —հարիւր գիտական աշխարհին մէջ—մարաջխատ Նէյ և ասոր քով Վակրամ, Իէնա, Սւօթերլից. մոգական բառեր որոնք դժնդակ և ծանրագնի յաջողութիւններ կը նշանակեն:

* * *

Ընդհանրապէս նիւթական միջավայրերու մէջ դաղափարի մարդիկ յարգ ու արժէք չեն կրնար ունենալ. փոյթ չէ ուրեմն որ հրեայ սեղանաւորի մը սէս իրեն արհեստը չչահագործող Տօքթօր Տաղաւարեան, մեր լաւագոյն բժիշկներէն մին, դրուատիք չլսէ այդ միջավայրերուն մէջ. կամ, երբոր պատահմամբ հրապարակ իջնէ, իր մէկ երկին դէմ, աւելի մտածով քան թէ բարեմտութեամբ լեցուն քննադատութեան մը վրայ իր բացատրութիւնը տալու համար, դառն, վիրաւորիչ, երբեմն մինչեւ անհատական կեանքին թափանցել ուզող ընդմիջումներով դրուագեն իր խօսքերը:

Փոյթ չէ. իրեն պահուած գր վերապահուած կը մնայ միշտ ամէն սրտի ու մտքի տէր մարդոց ամենաջերմ համակրութիւնը՝ որոնք լուութեամբ, բայց ուշադրութեամբ կը հետեւին իր ազդոգուտ աշխատութիւններուն և որոնցմէ աւելի թանկագին ու փրկարար դեղագիր մը պատրաստել ոեւէ բժշկի տրուած չէ բարերաղդաբար:

Մեր մէջ, ուր բարեկրթութիւնը իր ծայրագոյն աստիճանին հասնելէ հեռի է, պէտք չէ սպասել որ նոյն իսկ թշնամութեանց առեն՝ զէնքերուն ազնիւը գործածուի միշտ. քիչ չատ վայրենի ժողովուրդն ենք, որուն պայքարի կարմիր մէջ՝ թունաւոր նետը առաջին տեղը կը գրաւէ ամէն առեն:

* * *

Տօքթօր Տաղաւարեանի գործունէութիւնը միայն գիտական հրատարակութիւններով չէ: Ցարգելի բժիշկը բանասիրական հետազօտութիւններով ալ ոչ նուազ օգտակար է իր հասարակութեան: Հայ Թատրոնի և Հայ Դպրոցներու հաստատման վրայ իր հաւաքած տեղեկութիւնները շահեկան վաւերագիրներ կը կազմեն մեր ժամանակակից կեանքը ուսումնասիրողներուն համար:

Այս նիւթերը, որոնք սակայն իր մասնագիտութիւններէն այնքան հեռի կը թըւին, իրօք այնպէս չեն: Սխալ է ենթադրելը թէ՝ որովհետև սա մէկը բժշկութիւն ուսած է, կամ սա միւսը որ մաթէմատիքի վարպետ մըն է, զրական հրապոյրներու հմայքը կ'անդիտանան: Իսաստակներու տրուած է միայն մասնագիտական ուսումներու մէջ մոլորիլ ու գամուիլ. ճշմարիտ գիտնականը մտքի աւելի շատ զարգացում ունեցող մարդն է և ոչ թէ շատ աւելի բան միտքը պահողը. գիտութիւնները զարգացման անհրաժեշտ պայմաններէն են, բայց ամբողջ զարգացումը չեն:

Քաջ կը յիշեմ անհունական հաշուի ուսուցիչներէս մին, ֆիրանսայի մը, որ մաթեմատիքի մէջ ունեցած աննման կարողութեամբը իր ազգին ալ պարծանքներէն մէկն էր հարկաւ. կը յիշեմ դէնքը որ մեքենարանութեան առաջին դասը Ժօրժ Սանէն առնուած յիշատակութեամբ մը սկսաւ՝ ըսելով մեզի «le pas d'une fourmi ébranle le monde»— մրջիւնի մը քայլը աշխարհը կը սասկ:

Ուսկի՞ց ուր այս մեծ չափագէտը իր անվերջանալի փոքրիկներուն, է. երուն, փ. ներուն մէջի տեղ գտեր էր ֆրանսական մատենագրութեամբ ճոխացնելու իր միտքը այնքան՝ որ Միւսէի սիրուհւոյն գործերէն առնուած բնաբանով մը—և ամէնէն պատշաճը այն ուսման որ շարժումներուն գիտութիւնն էր (mécanique)—կրնար իր դասերը զարդարել:

* * *

Բժիշկներէն անոնք որոնք գրականութեամբ զբաղած են, իրենց յատուկ լեզուական դաւանանք մը ունեցած են որ հերձուած մը եղած է շատ անգամ: Տօքթօր Տաղաւարեան այս կանոնին բացառութիւն մը չէ, ընդհակառակը. իր երեսին ըսեմ որ չեմ սիրեր իր գրաբարակերտ հիւսուածքը. պլնդգլուխ աշխարհաբարեան մըն էի և եմ. չեմ ընդունիր որ ուղղը այս գեղեցիկ լեզուն ճաշակէ զուրկ տարազով մը հագուեցնէ ու փողոց նետէ. բոլոր ուժովս կը բողոքեմ այս կերպ ազատութեան մը դէմ որ զեղծում մըն է: ընդունինք որ բժիշկները, իբրև լուրջ ու գործի մարդեր, ճաշակի խնդիրներու մէջ դեգերելու ատեն չունին թերեւս: Իրենց Նահապետը, վերջին ժամանակներուն, Ռուսինեան՝ ընտրողական աշխարհաբարովը հռչակաւոր կրցաւ ըլլալ: տարանդը, նորութեան փափաքը, կը մղեն իր լեզուին մէջ որ, իբրև ճշմարիտ արուեստագէտի գործ, եղական ու հիացուցիչ է արդարև:

Բայց անիկ զատ ոչ ոք մեր բժիշկ գրողներէն յաջողած է կարծեմ համակրելի ոճ մը մէջտեղ դնել. համոզումները յարգելի են անշուշտ, կը մնայ միայն գիտնալ թէ լեզուն համոզումն մըն է:

Ասով սակայն Տօքթօր Տաղաւարեանի գործը չի գդրիր ամէն կերպով յարգելի աշխատութիւն մը ըլլալէ և երբ ներելի է մերիներն պէս հարարակութեան մը մէջ քանի մը ոսկիով բարերարի անուն և հռչակ ստանալ, անուն և հռչակ զոր օրագիրները իրենց քծնութիւններովը կը ստորագծեն չարունակ, չեմ հակառար, կամ լաւ ևս, կը հաստատեմ որ Տաղաւարեանի հանրօգուտ աշխատութիւնները ծախերով չողջունուին:

Գ. Զօհրապ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

«ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ»

ԽԱՉԷՐԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐԿը

Օրէնսդէտ մըն է Խաչէրեան Էֆէնտին. բայց ամէն փաստաբանի առ հասարակ տրուած այդ տիտղոսին լիովին և իրապէս արժանի է ինքը:

Խաչէրեան Էֆէնտի իր արհեստակիցներուն հիացումը և քիչ մըն ալ զարմացումը կը գրաւէ իր անվհատ ուսումնասիրութիւններով: Անիկա բուսաբաշխ մը համբերատար ոգիով կրցած է իր մտային պաշարը ճոխացնել իրաւագիտութեան ընդարձակ դաշտին այլազան ծաղիկներով:

Ո՞վ կը կարծէր որ առանց իր գիտցածովը գոհանալու, և կրած յուսախարութիւններէն առանց վհատելու՝ պիտի ունենար նոր եռանդ մը, ուրիշ մասնագիտութիւն մըն ալ ձեռք բերելու:

Ապահովագրութիւնը ուրոյն մասնագիտութիւն մըն է՝ որ բաղադրեալ և յոգնատանջ ուսումնասիրութիւն կը պահանջէ: Սակայն այս ճիւղին մէջ ալ Խաչէրեան Էֆէնտի լիովին յաջողած է և այսօր եւրոպական մասնագէտներուն կարգը կրնայ դասուիլ իրաւամբ:

Խաչէրեան Էֆէնտի Revue internationale des assurances անուն հանդէսին մէջ պարբերաբար հրատարակած է ֆրանսերէն լեզուով յօդուածներ, «Ապահովագրական գործառնութիւնները Տաճկաստանի մէջ» վերնագրով. եւ յետոյ այս յօդուածները հաւաքելով մատենիկի մը ձեւին տակ հրատարակած է:

Ի՞նչ է իր նպատակը:

Վնասել չէ ոչ մէկի շահուն, այլ մէջտեղ հանել պատուաւորներուն արժանիքը՝ «Հարկս հարկատրոց և պատիւս պատուաւորաց»,— մղում տալ ապահովագրութեան գործին և աշխատիլ անոր բարգաւաճման մեր երկրին մէջ, որպէս զի կարենայ այս հատատութիւնը Եւրոպա և այլուր ունեցած արժանաւոր ատիճանին բարձրանալ:

Ուսկի՞ց ուր այս մեծ չափագէտը իր անվերջանալի փոքրիկներուն, է. երուն, փ. ներուն մէջի տեղ գտեր էր ֆրանսական մատենագրութեամբ ճոխացնելու իր միտքը այնքան՝ որ Միւսէի սիրուհւոյն գործերէն առնուած բնաբանով մը—և ամէնէն պատշաճը այն ուսման որ շարժումներուն գիտութիւնն էր (mécanique)—կրնար իր դասերը զարդարել:

* * *

Բժիշկներէն անոնք որոնք զբաղանութեամբ զբաղած են, իրենց յատուկ լեզուական դաւանանք մը ունեցած են որ հերձուած մը եղած է շատ անգամ: Տօքթօր Տաղաւարեան այս կանոնին բացառութիւն մը չէ, ընդհակառակը. իր երեսին ըսեմ որ չեմ սիրեր իր գրաբարակերտ հիւսուածքը. պլնդգլուխ աշխարհաբարեան մըն էի և եմ. չեմ ընդունիր որ ուղղը այս գեղեցիկ լեզուն ճաշակէ զուրկ տարազով մը հագուեցնէ ու փողոց նետէ. բոլոր ուժովս կը բողոքեմ այս կերպ ազատութեան մը դէմ որ զեղծում մըն է: ընդունինք որ բժիշկները, իբրև լուրջ ու գործի մարդեր, ճաշակի խնդիրներու մէջ դեգերելու ատեն չունին թերեւս: Իրենց Նահապետը, վերջին ժամանակներուն, Ռուսինեան՝ ընտրողական աշխարհաբարովը հռչակաւոր կրցաւ ըլլալ: տարանդը, նորութեան փափաքը, կը մղեն իր լեզուին մէջ որ, իբրև ճշմարիտ արուեստագէտի գործ, եղական ու հիացուցիչ է արդարև:

Բայց անիկ զատ ոչ ոք մեր բժիշկ գրողներէն յաջողած է կարծեմ համակրելի ոճ մը մէջտեղ դնել. համոզումները յարգելի են անշուշտ, կը մնայ միայն գիտնալ թէ լեզուն համոզում մըն է:

Ասով սակայն Տօքթօր Տաղաւարեանի գործը չի գդրիր ամէն կերպով յարգելի աշխատութիւն մը ըլլալէ և երբ ներելի է մերիներն պէս հարարակութեան մը մէջ քանի մը ոսկիով բարերարի անուն և հռչակ ստանալ, անուն և հռչակ զոր օրագիրները իրենց քծնութիւններովը կը ստորագծեն չարունակ, չեմ հակառար, կամ լաւ ևս, կը հաստատեմ որ Տաղաւարեանի հանրօգուտ աշխատութիւնները ծախերով չողջունուին:

Գ. Զօհրապ

«ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ»

ԽԱՉԷՐԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ ԵՒ ԻՐ ԵՐԿը

Օրէնսդէտ մըն է Խաչէրեան Էֆէնտին. բայց ամէն փաստաբանի առ հասարակ տրուած այդ տիտղոսին լիովին և իրապէս արժանի է ինքը:

Խաչէրեան Էֆէնտի իր արհեստակիցներուն հիացումը և քիչ մըն ալ զարմացումը կը գրաւէ իր անվհատ ուսումնասիրութիւններով: Անիկա բուսաբաշխ մը համբերատար ոգիով կրցած է իր մտային պաշարը ճոխացնել իրաւագիտութեան ընդարձակ դաշտին այլազան ծաղիկներով:

Ո՞վ կը կարծէր որ առանց իր գիտցածովը գոհանալու, և կրած յուսախարութիւններէն առանց վհատելու՝ պիտի ունենար նոր եռանդ մը, ուրիշ մասնագիտութիւն մըն ալ ձեռք բերելու:

Ապահովագրութիւնը ուրոյն մասնագիտութիւն մըն է՝ որ բաղադրեալ և յոգնատանջ ուսումնասիրութիւն կը պահանջէ: Սակայն այս ճիւղին մէջ ալ Խաչէրեան Էֆէնտի լիովին յաջողած է և այսօր եւրոպական մասնագէտներուն կարգը կրնայ դասուիլ իրաւամբ:

Խաչէրեան Էֆէնտի Revue internationale des assurances անուն հանդէսին մէջ պարբերաբար հրատարակած է ֆրանսերէն լեզուով յօդուածներ, «Ապահովագրական գործառնութիւնները Տաճկաստանի մէջ» վերնագրով. եւ յետոյ այս յօդուածները հաւաքելով մատենիկի մը ձեւին տակ հրատարակած է:

Ի՞նչ է իր նպատակը:

Վնասել չէ ոչ մէկի շահուն, այլ մէջտեղ հանել պատուաւորներուն արժանիքը՝ «Հարկս հարկատրոց և պատիւս պատուաւորաց»,— մղում տալ ապահովագրութեան գործին և աշխատիլ անոր բարգաւաճման մեր երկրին մէջ, որպէս զի կարենայ այս հատատութիւնը Եւրոպա և այլուր ունեցած արժանաւոր ատիճանին բարձրանալ:

Եւ որովհետև ապահովագրական ձեռնարկութիւնները պէտք է որ յառաջդիմեն և աւելի մեծ համեմատութիւններով ընդարձակուին այս տեղ ալ, անոր ճշմարիտ սկզբունքները հասարակութեան ամէն դասակարգերուն մէջ աւելի լաւ ըմբռնուին ու ծաւալին, կարեւոր է որ այդ հատատութեան մասին յանկարաի կազմուած գաղափարները ցրուին ու ջնջուին: Հարկ է որ ապահովագրութիւնը կարելի եղածին չափ պաշտօնի մեր տոմարութիւններուն, բարքերու պահանջումներուն և երկրին տնտեսագիտական ու ընկերական պայմաններուն: Ուրեմն Խաչէրեան Էֆէնտի փափաքն է՝ այդ կէտերուն իրականացման գործին նպաստել:

Մինթէ ամէն քաղաքացիի պարտքը չէ՞ իր հայրենակիցներուն մատանիշ ընել մէկ կողմէ այն զեղծումները որոնք կարելի են ապահովագրութեան մէջ և միւս կողմէ այն օգուտները զորս հնարաւոր է քաղել անոնցմէ: Իր երկասիրութեանը մէջ, Խաչէրեան Էֆէնտի կուտայ ծովային հրդեհի դէմ և կեանքի ապահովագրութեանց վերայ պատմական, վիճակագրական ծանօթութիւններ, և կը պարզէ իւրաքանչիւր ճիւղին պէտք եղածին չափ ծաւալումը որդիլով պատճառները, ու անոնց դարմանները:

Պիտի փորձեմ հակիրճ կերպով վերլուծել այս կէտերը: Անոնք պիտի շահագրգռեն, կարծեմ, մեր հասարակութիւնը որ այնչափ յարաբերութիւններ ունի ապահովագրական ընկերութիւններուն հետ:

Նախ խօսիմ ծովային ապահովագրութեան վրայ որ, ըստ Խաչէրեան Էֆէնտիի, ամէնէն վաղեմի և ամէնէն բարգաւաճ ապահովագրական հատատութիւնն է Տաճկաստանի համար, ուր 52 ընկերութիւններ կան, (20ը գաւառները, իսկ մնացածները մայրաքաղաքին մէջ), որոնք ծովային ապահովագրութեամբ կը զբաղին:

Հրդեհի դէմ ապահովագրութեան ընկերութիւնները պէտք եղածին չափ բազմացած ու անոնց գործառնութիւնները ընդարձակուած չեն:

«Ապահովագրութիւնը, կ'ըսէ Խաչէրեան Էֆէնտի, որ կոչուած է տարածելու զարգացնել նախատեսութեան զգացումը և խնայողութեան ճաշակը, իր բարոյական ու բարերար արդիւնքներովը ամէն երկրի տնտեսագիտական ու ընկերային վիճակը մեծապէս բարւոքած է: Այս հատատութիւնը՝ որ մէկն է այն ճշմարիտ յաջողութիւններէն որով վարանաւորած մեր դարը կրնայ պարծենալ իրաւամբ, ինչո՞ւ պէտք եղածին չափ չի ծաւալեր մեր մէջը» Հեղինակը կը բացատրէ այն պատճառները որոնք այդ ծաւալման արգելք եղած են. ըստ իրեն սոնոք գլխաւորաբար հետեւեալներն են. 1. Ապահովագրի (prime) սղութիւնը. 2. Շատ անգամ առարկաներուն իրենց իրական արժէքէն չատ բարձր գնիներով ապահովագրուիլը՝ որուն հետեւանքն է յաճախ կամաւոր հրդեհներու ծագիլը. 3. Ընկերութեան ներկայացուցիչներէն ամանց գործած պարտաւորութիւնները որոնք թէպէտ փոքրամասնութիւն մը կը կազմեն, բայց ասիկա ընդհանուր ապահովագրութեան վարկը կը կոտրէ, և այլն:

Ասոնց դէմ ընկերութիւնները իրենց շահուն համար կը պարտին ձեռք առնել հետեւեալ միջոցները: Նախ, երաշխաւորութեան դրամի անուտով գումարներ յանձնել պետքա մը կամ ուրիշ ապահով տեղ մը. երկրորդ, ապահովագիրներուն (police d'assurance) մէջ արձանագրել թէ 1. Ապահովագրութիւնը և վճարը (indemnité) պիտի վճարուին ապահովագրուածին բնակավայրը. 2. Երկու կողմերուն միջև ծագած դատերը այդ բնակավայրին դատարանը պիտի քննեն, և այլն: Երրորդ, պայմանները պէտք է պարզել և աւելի դիւրին ու մատչելի ընել հասարակութեան: Չորրորդ, գործակալները պէտք է կազմեն սէնտիքա մը՝ քննելու համար իրենց արհեստակիցներուն որոգքները և արգիլելու համար ամէն զեղծում:

Ասկէ զատ, պէտք է կ. Պոլսոյ մէջ մատնախումբ մը ունենալ որ բարկանայ գրամատէրերի, վաճառականների, կալուածատէրերի և փաստաբանների որ ստանձնել վերին հսկողութիւնը ընկերութեանց բոլոր գործառնութիւններուն:

Այս կարգադրութիւնները եթէ գործադրուին, ապահովագրութեան գործը նոր թափ մը պիտի առնէ: Մայրաքաղաքիս մէջ ապահովագրութիւնը ընդարձակ ասպարէզ ունի, կ'ըսէ Խաչէրեան Էֆէնտի, վասն զի քաղքին ունեցած հարստութեան հպիւռ մէկ տասներորդը ապահովագրուած է դեռ:

Եթէ չենք ճանձրանար, պիտի փիճակագրական ծանօթութիւն մը տամ ձեզի: Մայրաքաղաքիս տուներուն քանակութիւնը գիտնք՝ ենթադրաբար. կարծեմ ոչ, պիտի ըսէք, վասն զի ես ալ չեմ գիտեր:

Պոլսոյ բնակիչներուն թիւը այսօր կը հասնի մէկ միլիոն 450,000ի: Բնակավայրերու թիւը 164,350ի, որոնց ենթադրական փոխարէնը 1,800,000,000 ֆրանքի. և շարժուն իրերու արժէքը 1,300,000,000. համագումարը 3,100,000,000 ֆր.ի:

Եթէ միջին հաշուով հարիւրին մէկէն ապահովագրուի այս մեծաքանակ գումարը, տարեկան տասնըհինգ միլիոն ֆրանքի ապահովագրին պիտի վճարէ հասարակութիւնը, քանի որ հաշիւ 3,000,000 կը վճարուի եղեր 46 ընկերութիւններու որ հոս կը գործեն:

* * *

Քիչ մըն ալ խօսինք կեանքի ապահովագրութեան վրայօք:

Ասկէ չատ դժուար կերպով մեր սովորութիւններուն մէջ կրնայ մուտ գտնել, կը յարէ Խաչէրեան Էֆէնտի, վասն զի 1. Ապահովագրութիւնը բոլորովին նոր բան մըն է մեզի համար, որուն ծանր ծախքերը մեր սովորական ծախքերուն վրայ բարդուելով անմատչելի կ'ընեն զայն.— 2. Մեր ժողովուրդը չունի դեռ վարժութիւնը խնայողութեան որ մեծ զրկումներու կը հարկադրէ զմ.ղ.— 3. Կը կարծուի ընդհանրապէս որ կեանքի ապահովագրութիւնը տեսակ մը վիճահանութիւն, դիպուածախաղ մըն է. մահուան նախատեսութիւնը խորշելի կու գայ մեր ըմբռնումներուն: 36 ընկերութիւններ կը գործեն կեանքի ապահովագրութեան ճիւղին վրայ:

* * *

Ահա հայեցքով ակնարկ մը այդ երկասիրութեան վրայ:

Նախ պէտք է հատատել թէ Խաչէրեան Էֆէնտիի յայտնած նպատակը, ինչպէս վերեւ ըսինք չատ բարձր է և անչահասէր. արդէն իր երկասիրութեան ամէն տողին մէջ կը ցոլանան իր անկողմնակալութեան դգացումները և իր ուսումնասիրողի խրդմտութիւնը:

Այս երկասիրութիւնը մասնաւորապէս ուղղուած է օտար ընկերութիւններուն. յաջորդ երկասիրութիւն մըն ալ պիտի գրուի հայարարութեան համար:

Սակայն իր յորդորած միջոցները չատ են. այս պատճառաւ իր փափաքները որ այնչափ օրինաւոր են՝ նոյն իսկ ընկերութեանց տեսակէտով՝ չեն կրնար չատ ընդ փոյթ իրականանալ. եթէ չատ բան ուզես՝ ոչինչ կ'առնես, կ'ըսէ առածը:

Իմ գաղափարովս, ապահովագրական ընկերութիւններուն արդի վիճակը՝ ուր ծայրայեղ մրցում մը չատ դիւրութիւններ և նպաստաւոր պայմաններ կ'ընծայէ ապահովագրուող հասարակութեան, այդ

միջոցներուն անմիջական պէտքը (գէթ հրդեհի դէմ ապահովագրութեանց մասին.) շատ զգալի չըներ։ Միայն թէ սենսիֆա մը կազմել անհրաժեշտ է գործակալներու միջեւ, ոչ թէ ապահովագիրներուն քանակը որչափ ալ մեծցնելու համար, այլ տեղի չտալու համար զեղծումներու։ Գալով Խաչէրեան էֆէնտիի աշխատասիրութեան արժէքին, աւելորդ է ըսել թէ հազուագիւտ գործ մըն է, որ արժանացած է եւրոպական մեծ մասնագէտներու ջերմ գնահատանց ու շնորհակալութեանց։

Խաչէրեան էֆէնտիի օրինակը պէտք է քաջալերէ իր արհեստակիցներն անոնք՝ որ հակառակ իրենց արտադրելու կարողութեան՝ ճիշդ զործելու ժամանակներն, տակաւ վհատութեան մը մէջ կը թաթաւին։

Մասնաւոր փաստաթուղթ մը որ կրնայ բարձրանալ իր սին յաջողութիւններուն, վաղանցուկ հռչակին նեղ շրջանակներէն վեր, պարտի ապագային վրայ ալ մտածել և կարելւոյն երկարով թողուլ անուն մը զոր նենգն ու նորոյթը չկարենան ջնջել։

ԳԻՄՄԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

ԿԱՅՍԵՐ ՈՒ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՈՅՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պաշտօնական Զեկոյց. — «Գերմանիոյ Վեհ. Կայսրը ու Կայսրուհին, որոնց համար երէկ ծանուցուցուցաւ թէ երէկ, երկուշաբթի, կէս օրէն երկու ժամ եւաքը Տարտանէլ պիտի հասնին, երէկ որչափ ժամուն Տարտանէլ ժամանեցին։ Նոցին Վեհափառութիւնները այսօր, երեքշաբթի, մայրաքաղաքս կը ժամանեն։»

Ժամանում ի Տարտանէլ. — Տարտանէլէն երէկուան թուով կը հեռագրեն.

«Իզզեցին շոգենաւը որուն մէջ կը զանուէին հիւրընկալները, այսօր ժամ 8ին նեղուցէն դուրս դիմաւորեցին Հոհենձոլլրն զրօսանաւը ուր կը գտնուէին Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին. նոյնպէս Հելա յածաւորակը։ Հիւրընկալները պաշտօնական համազգեստ կը կրէին։ Ընդունուեցան կայսեր ու կայսրուհւոյն կողմէ, որոնց բարի գալուստ մաղթեցին և Վեհ. Սուլթանին բարեւները, հաղորդեցին։ Հիւրընկալները արժանացան Նոցին Վեհափառութեանց մեծարանքներուն։ Ժամ 9ին Հոհենձոլլրն, Հելա ու Իզզեցին նեղուցէն ներս մտան։ Բոլոր ամրոցները ոսկան թնդանօթ արձակել։ Հելա յածաւորակն ալ փոխադարձաբար պատասխանեց թնդանօթներու արձակմամբ։ Տարտանէլի մէջ ալ Մեհմէտիէ, Հաֆիսիէ, Նեմրմ Շեվքեթ և Հրիզվիւրռահման թրնդանօթներով ողջունեցին Նոցին Վեհափառութեանց ժամանումը։ Հերթա յածաւորակը, որ երէկ Տարտանէլ ժամանած էր, թնդանօթներու արձակմամբ պատասխանեց։ Ընդունելութիւնը շատ փառաւոր եղաւ։ Կայսրը ու կայսրուհին տակէ ժամ 11էն ճամբայ ելան դէպ ի Կ. Պոլիս։»

—Գերման դեսպան Պաուռ ֆոն Մարշալ ալ իր հեւաւորդներով Հոհենձոլլրն զրօսանաւը գնաց և բարի գալուստ մաղթեց կայսեր ու կայսրուհիին։

—Հիւրընկալները, որոնց հետ էին նաև Տարտանէլի կառավարիչը ու զինուորական հրամանատարը, Հոհենձոլլրն զրօսանաւը երթալնուն, կայսեր աւրընիքին հրամանատար Իշլէնպուրկի կոմսին յանձնեցին ուղեւորութեան ծրագիրը։

Զանազան լուրեր.—Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին պիտի բնակին Եըլտրզի Կայս. Պալատն մօտ գտնուած նորակառոյց քէօշկին մէջ, որ շքեղապէս կահաւորուած է Հէրլէքէի կայս. գործարանին կերպասներով։ Առատապէս ոսկեզօծուած են և պատերը թանկագին կերպասներով ծածկուած։ Քէօշկին ամէն կողմը եւեկարական լոյս պիտի վառի։

—Գերման դեսպանատան Ա. թարգման Պ. Թէսթա առջի իրիկունը տեսակցեցաւ Կայս. Պալատան Ա. Քարտուղար Թահսին պէյի հետ։

—Թուրք լրագրները իրենց այսօրուան թիւը բոլորովին նուիրած են Գերմանիոյ կայսեր, հրատարակելով Վիլհէլմ Բ.ի կենսագրութիւնը, Գերմանիոյ կայսերական գերդասանին վրայ պատմական ծանօթութիւններ։ Նոյնպէս կայսեր ու կայսրուհիին և իշխաններուն պատկերները։ Մանաւորապէս Սապահ դերմանիէն ուղերձ մը հրատարակած է։

—Քաղաքապետ Բրաուն փաշա ու ոստիկանութեան Նախարար Շէֆիք պէյ, առջի օրը, տեսակցեցան Թահսին պէյի հետ։

—Մայրաքաղաքիս գերման դպրոցականութիւնը և գերման վարժարաններու երգեցիկները, այս առաւօտ յատկապէս վարձուած շոգենաւերով Այ-Սոֆիան դացին կայսրը ու կայսրուհին գիմաւորելու։

—Գերման դպրոցականութիւնը Վիլհէլմ Բ.ի պիտի մատուցանէ գերման հիւանդանոցին զանազան մասերը ներկայացնող լուսանկարներու Ալպոմ մը։ Ամէն մէկը կը ներկայացնէ մէկիմէկ մը առջեւ ծեր ու հիւանդ կին մը, որուն գարմաններ կը լլան։ Ալպոմը Պէրլինի մէջ կազմուած է։

—Մեծ Շուկային Գալաքճըլար Պաշի փողոցը և միւս մասերը կը զարդարուին։ Նոյնպէս մայրաքաղաքիս այն փողոցները որոնցմէ պիտի անցնին Նոցին Վեհափառութիւնները։

—Զանքպալի առջեւ Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին ցամաք չելան։ Հելլէն կառավարութեան ներկայացուցիչներ զրօսանաւը երթալով բարի գալուստ մաղթեցին։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՄՈԼԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Գերմանիոյ Վեհ. Կայսրը՝ Վիլհէլմ Բ. և Աւկուսթա Վիքթորիա Կայսրուհին՝ ծովային մեծաշուք հանդէսով մը մայրաքաղաքս հասան այս առաւօտ ժամ 3ին։

Արշալոյսէն սկսելով, ընդհանուր ողեւորութիւն մը կը տիրէր ամէն կողմ, մասնաւորապէս Տօլմա-Պաղչէի ու Պէշիկթաշի պողոտաներուն երկայնութեամբ ուր անհամար բազմութիւն մը խնուած էր, դիտելու համար կայսերական թափորին անցքը։ Ծովի վրայ, ոչ նուազ կենդանութիւն ու շարժում կար, նաւերու, շոգեմակոյկներու, հազարաւոր նաւակներու խնուումով, որոնք հետաքրքիրներով բեռնաւորուած՝ կը կենային Տօլմա-Պաղչէի բացերը։ Բերդէն ու Գալաց բոլոր արուարձաններէն երկսեռ բազմութիւն մը սեղացիներու և եւրոպացիներու, մասնաւորապէս գերման դպրոցականութիւնը, դէպ ի ծովեզերք կ'իջնէին, — այս վերջինները իրենց վարձած շոգենաւը դիմելով՝ որ զիրենք փոխադրեց մինչեւ Այ-Սթէֆանօս, ընդ առաջ իրենց վեհապետին։ Նոյնպէս, Մախմուտիա ու Շերքէքի քանի մը շոգենաւեր։

Զինուորական ու քաղաքային պաշտօնական շրջանակներու մէջ կատարելի արարողութեանց ու ընդունելութեանց համար ամէն ինչ կազմ ու պատրաստ էր, թէ՝ ծովու և թէ ցամաքի վրայ։

Հարաւային ոսապի հովը որ երէկուօրէ ի վեր կը փչէր Մարմարայէն, դադրած էր բոլորովին և անպատեան ու անձրեւոտ օրին յաջորդած էր պայծառ երկինք մը ու աշնային գեղեցիկ առաւօտ մը, թեթեւ մշուշով մը պատուած՝ որուն մէջէն հմայիչ պատկեր մը կ'ընծայէր հոյակապ նաւախումբին մուտքը դէպի Սարայ-Պրնու։

Թօփհանէի առջեւ կեցող օսմ. պատկառելի թնդանօթի հարուածներու արձակմամբ ողջունեց Գերմանիոյ կայսերական զրօսանաւին՝ Հոհենձոլլրնին երեւումը որուն կը հետեւէին դերմանական Հելլա և Հերթա յածաւորակները որոնք այս ողջոյնին պատասխանեցին թնդանօթի հարուածներով։ Աեսոյ կուգային օսմ. կայս. Իզզեցին ու Սուլթանիկ զրօսանաւերը, որոնց մէջ կը գտնուէին Վեհ. Սուլթանի կողմէ նշանակուած հիւրընկալները, և Ասարը Թէվֆիզ ու Ինալիկ օսմ. մարտանաւերը ու թորփիլանաւեր։ Նոյնպէս, գերման դեսպանատան Լուրէքի պահականաւը, Բէկէք Քաւոլ Ա. ռումանական շոգենաւը, ուր կը գտնուէր գերման գաղթականութիւնը, և Շիրքէթի ու Մախմուտիէ շոգենաւերը։

Նաւահանգստին մէջ գտնուող օսմանեան և օտար բոլոր նաւերը՝ դրօշներով զարդարուեցան խնայն և իրենց մեծ կայմին վրայ գերմանական դրօշը տրպռեցին ի պատիւ Վիլհէլմ Բ. կայսեր և Աւկուսթա Վիքթորիա կայսրուհւոյն։

Երբ Հոհենձոլլրն կանգ առաւ Տօլմա Պաղչէի առջեւ, Մեծ-Եղարքոս Խալիլ Բիֆաթ փաշա, ծովային նախարար Հասան փաշա և Խարիհիէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ զրօսանաւը դացին և Վիլհէլմ Բ.ի ու Աւկուսթա-Վիքթորիա կայսրուհւոյն ներկայանալով Վեհ. Սուլթանին կողմէ բարի գալուստ մաղթեցին։ Նոյնցմանք եկան Նոցին Վեհափառութիւններու հետեւորդները Թէրսանէի շոգեմակոյկներով ու նաւակներով։ Յետոյ կայսրը ու կայսրուհին Բէնպէր շոգեմակոյկով մեկնեցան Հոհենձոլլրնէն։ Նոյն միջոցին օսմ. մարտանաւերը ու պահականաւերը թնդանօթներ կ'արձակէին։ Օ. զրօսանաւ հիւրերը ցամաք եկան Տօլմա Պաղչէի պալատին մեծ դրան առջեւ, ուր ընդունուեցան Վեհ. Սուլթանին կողմէ, որուն չորս կողմը բարեւի կեցած էին արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշա, թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշա և բազմաթիւ Միւշիրներ, Ֆէրիքներ ու Լիվաներ։ Պալատին պարտէզին մէջ կայս. բազմաթիւ թիկնապահներ, Էրթողրուլ հեծելազօրայ գումարտակ մը և կայս. անձնապահ զօրաբանակէն վաշտ մը բարեւի կեցած էին։ Քիչ ետքը, Վեհ. Սուլթանը և. Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին փառաւոր կառքերով և չքեղ հեծելազօրեղներով դային Եըլտզի Կայս. պալատը։ Տօլմա Պաղչէէն մինչեւ հոն՝ ճամբուն երկու կողմը հեծեալ ու հեծեւակ զօրքեր բարեւի կեցած էին։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն հաւաքուած էր։

Նոցին Վեհափառութիւնները Կայս. Պալատ ժամանելնուն՝ առաջնորդուեցան իրենց յատկացուած նորակառոյց քէօշկը, ուր քիչ ետքը գնաց Վեհ. Սուլթանը և բարի գալուստ մաղթեց։ Կայսրը ու կայսրուհին յետոյ Կայս. Պալատ երթալով փոխադարձ այցելութիւն տուին Վեհ. Սուլթանին։

Այս գիշեր Կայս. Պալատին մէջ փառաւոր հանդէսներ մը պիտի տրուի պատիւ Վիլհէլմ Բ.ի ու Աւկուսթա Վիքթորիա կայսրուհւոյն։ Այս առթիւ Կայս. Պալատան շուրջը լուսավառութիւն։ Ներ և հրախաղութիւններ պիտի կատարուին։ Նոցին Վեհափառութիւններու բնակած Քէօշկին մինչեւ հանդէսներուն պատրաստուող պարապին մասը անթիւ կանթեղներով ու լապտերներով պիտի զարդարուի։

ԱՂԴԱՐԵՔ

Կրոն. Ժողովի առեւտրական Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկ. Յովհաննէսեան երէկ Ս. Պարտիզաբ Հոր ներկայութեամբ վարուն Խաչ Ժողովի օրակարգի խնդիրներուն վրայ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ։

—Ֆլանտրայի զրօսաշրջիկ մը երէկ Գամ Գարուի Ֆրէյներու մեծատուրին հետ Ս. Պարտիզաբ Հոր այցելութեան եկաւ և յետոյ Մայր Եկեղեցին ու յարակից շէնքերը այցելեց։

—Ս. Պարտիզաբ Հայրը յանձնարարեց Էսիրեանի առաջն. Տեղապահ Տ. Թորոս Ծ. Վ. Խրլասեանի որ տեղւոյն Մանկանոցի վիճակին վրայ տեղեկութիւն հաղորդէ Պարտիզաբքահանի։

—Ինչպէս որ կ'երեւի այսօրուան Պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Պալայի ատենան շնորհել Իր Անձնական Գանձուն Նախարար Վահէ. Սագըզ Յովհաննէս էֆ.ի։ Բերկրութեամբ կ'տրամանագրենք կայսերական գնահատանն այս բարձր հաւատարիքը որ կ'ընծայուի Սագըզ էֆէնտիի, որ իր խորին հմտութեամբ ու կարողութեամբ և իր բազմադիմի յատկութիւններով կը վայելէ ընդհանուր համակրանք, և կը շնորհաւորենք Ն. Վսեմութիւնը այս բարձր ատենանին հասնելուն առթիւ։

—Կիրասանէն կը գրեն մեզ սեպտ. 29 թուականով.

«Նոր երեւոյթ մը քաղաքիս ապշ. կրթական գործին համար, զոր կը փութամ ուրախութեամբ հաղորդել Արեւելքի։ Կիրասան ալ ունեցաւ վերջերս իր Տիկնանց Խնամակալութիւնը՝ աղջկանց վարժարանին օգտակար ըլլալու նպատակով։ Այս գեղեցիկ օրինակը մեզի տուաւ հարեւան քաղաք մը, Սամսոն, ուր կրթասէր հայուհիի մը՝ Տիկին Սաթենիկ Մսերեանի նախաձեռնութեամբ կազմուած խնամակալութիւն մը այնքան արդիւնքներ առաջ բերած է քանի մը տարուան միջոցին։ Երբ բանի թէ կիրասանցին շատ քիչ բան ըրած է ցարդ աղջկանց դաստիարակութեան համար որ ծագողի դաստիարակութիւն հարկ անդին անցած է, թէ՝ հայ իգական սեռը՝ ինչպէս գրեթէ ամէն գաւառներու մէջ, հոս ալ ունեցած չի իրեն արժանավայել դիրքը, այլ անխնամ ձգուած, գրեթէ արհամարհուած տարի մը եղած է, կրկին հաճոյքով ողջունենք այն պատրաստականութիւնը զոր կիրասանցի հայ կիները ցոյց տուաւ տեղւոյս հոգարարձութեան հրաւէրին։ Այդ հրաւէրը կոչում մըն էր այն իգձերուն զոր կարգ մը հայ տիկիններ ժամանակ մը ի վեր կը տածէին օգտակար ըլլալու համար իրենց սեռի կրթութեան։ Ասոնց դերը՝ թէև առ այժմ հաստատ, — աղջկանց վարժարանի ձեռարուեստի խնդիրներով զբաղիլ, երբեմն այցելել վարժարանը, աղքատիկ աշակերտուհիներուն ձեռագործի նիւթ, գիրք և հագուստ մատակարարել և նիւթական օգնել վարժարանին—բայց կը յուսանք որ հետզհետէ ընդարձակուի։

—Սատանէք Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պաղէանի պատրաստած մէկ նոր աշխատութիւնը «Ցուցակ հայերէն ձեռագրաց Ս. Սիոն և Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցեաց ի Մարնիսա»։ Սատանէք նաև Վիեննայի Մխիթարեան Միաբաններուն կարեւոր ուսումնասիրութիւն մը, «Գ. Բիւզանդացի և իր պատմութեան խորագրեալ. քննութիւն Մ. Խորենացու աղբիւրների մասին», գրեց Յ. Դաղբաշեան։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանդուցեալ Ազարիի էֆ. Աստուածատուրեանի յուշարարութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս՝ Գառնիկ և Եդուարդ էֆ.ք Աստուածատուրեան։

(ԿՇԻՖ)

ԱԶԳ. — Իւսկիւտար-Իճասէի Ներսէսեան և Երմոնեան երկսեռ վարժարանց համար պէտք կայ։

Ա. Դատաւորակ-Ուսուցչի մը որ կարենայ զոհացնել մանաւորապէս գիտութեանց, պատմութեան և աշխարհագրութեան ճիւղերը։ Սոյն ճիւղերուն համար այցելուներ ալ կրնան յարմարիլ։

Բ. Կարող մանկապարտէզպանուհի մը։

Գիտցուցիչ վճարում։ Դիմել ամէն օր վարժարանց խորհրդարանը։

153 1—3

«ՄԱՍԻՍ»

ՄԱՍԻՍ Հոկտ. 10 շաբաթ օրուընէ սկսեալ պիտի հրատարակուի իբր Շաբաթաթերթի Կրօնական, ազգային, քաղաքական և բանասիրական։

ՄԱՍԻՍի համար ապահովուած է, ի մէջ այլոց, Դարեւանքի վարդապետներուն գործակցութիւնը, որոնք սանձած են թերթին խմբագրութեան կարեւորագոյն մասը։

ՄԱՍԻՍ պիտի հրատարակուի շաբաթ օրերը և պիտի բաղկանայ 32 երեսէ։

ՄԱՍԻՍ պիտի ունենայ ԱԶԳՍՕՅԻՆ և ԲԱՂԿԱԿԱՆ բաժին մը, որ ամիսի կերպով պիտի պատկերէ շաբթուան ազգային և քաղաքական կարեւոր լուրերը։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինն է 4. Պոլսոյ համար 40 զրշ. և գաւառներու համար 50 զրշ. իսկ վեցամեայ բաժանորդագինն է 4. Պոլսոյ համար 20 և գաւառներու համար 25 զրշ.։ Ձեւքէ ծախուած թերթին գինն է 40 փարայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՈՒՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Լոնտոնէ կը գրեն թէ Կարտյա Տեսարային հրատարակութեամբ առաջ եկած յուզումը դեռ հանդարտած չէ։ Քննադատողներ կան Լորա Սալզբրիին թէ արտօնած է Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարարութիւնը Մարշանի հետ Նեղոսի ճամբով հաղորդակցելու։ Քննադատողները կ'ըսեն թէ Անգլիոյ Նախարարապետը պարտէր գործի ձեռնարկել՝ նախ վերջնագիր մը զրկելով Ֆրանսայի։

—Մտքերու զբաղութեան իրրև օրինակ ցոյց կը տրուի սա պարագան։ Անցեալ տարի Նաւային դաշնակցութիւնը պաշտած էր Լէմինկէյնի մէջ տօնել Թրաֆալկարի ճակատամարտին տարեդարձը, բայց կառավարութիւնը չէր արտօնած, նկատելով որ կրնայ ըլլալ որ Ֆրանսայի մէջ դէշ մեկնութիւն մը տան։ Այս տարի նոյն պահանջը կրկնուած և ընդունուած է. ամբողջ քաղաքը դրօշներով պիտի զարդարուին։

—Գերման մամուլը որ մինչեւ հիմակ անտարբեր կը մնար, սկսած է իրար անցնիլ։ Կը յիշեն Պիսմարքի մէկ խօսքը թէ դիւանագիտական դէպք մը այն ատեն միայն ծանր հանդամանք մը կ'առնէ երբ պաշտօնագիրներու հրատարակութիւնը կ'ըսկսի։ Թէև Անգլիոյ պետական մարդիկը, կը յայտնեն, նուազ զգուշաւոր են Գերմանիոյ պետական մարդերէն, սակայն Կարտյա Տեսարային հրատարակութիւնը ամբաստանագիր մըն է։

ՁԵՆԵՐՆԵՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Պուլկար կառավարութիւնն ալ հաւաներ է Ռուսիոյ առաջարկութեան, ընդհանուր զէնքազրկութեան համար։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Նիւ Եորքէն կը գրեն թէ Փիլիպպինեներու գրաւման կուսակիցները գոհութեամբ խնայեր են թէ մէկ շաբաթէն 4500 զինուոր Սանֆրանսիսքոյէն ճամբայ պիտի ելլեն, Մանիլա երթալու։ Այս անօրինութիւնը նշան մը կը համարին թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կ'ուզէ պահել Փիլիպպինները։

—Պ. Մաք Քինլի պիտի առաջարկէ Խորհրդարանին տրուցնել գրաւուած նոր երկիրներու։ Զօրավար Մայլս պիտի կապարէ այդ գործը։

—Սպանիա բարմանիս զօրք պիտի պահէ Փուպոյի մէջ մինչեւ որ վերջնական հաշուութիւնը կնքուի։ Կառավարական շրջանակներուն մէջ կ'ըսեն թէ հաշուութիւնը պիտի դուսարէ Խորհրդարանը, ուր կը կարծուի թէ վիճաբանութիւնները երկար ըլլան և յուզեալ, որովհետեւ տարիի մը զէպքերուն վիճաբանութեանց վրայ պիտի ուզեն կարգ մը առաջարկութիւններ, պատութեան բոլոր պաշտօնարանները վերտիրապետելու համար։ Նշանաւոր անձնաւորութիւններ կրսեն թէ հաստատեալ ու բուռն կերպով պիտի չի գործեցու

ԺԱՄԱՆՈՒՄ. — Ձէվատ փաշայի ընտանիքը և Բ. Դրան Եմլակի դիւանատան քարտուղարները Թայեար պէյ, որ Ն. Բարձրութեան իրբեւ հետեւորդ Կրետէ զացած էր, երէկ Կրեաէն մայրաքաղաք դարձան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉՆԵՐ. — Երմտական քննիչ չունեցող նահանգներուն համար հետեւեալ անձերը ուժամեայ քննիչ կարգուեցան. Մալիէի Խորհուրդին անդամ Էհէմ էֆ. Էնկիւրի ու Մալիէի քարտուղարներէն Ահմէտ պէյ։ Պրուսա։ Սոնք երէկ իրենց իրենց պաշտօնատեղիները զացին։ Սրվաղի նահանգին քննիչ կարգուած Սէրթիչէի հաշուակալ Բաթի էֆ. այսօր պիտի ուղեւորի։

ՊԷՐԼԻՆԻ օմ. դեսպան Թէվֆիկ փաշայի բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ խորհրդական Մորէլ պէյ։

ԿՐԵՏԷՅԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. — Իպսիսի թաղաքապետութիւնը ստանձնած է խնամել Կրետէէն հոն հասնող գաղթականները։ Այս առթիւ մասնաւոր յանձնաժողով մը պիտի կազմուի։

ՅՈՒՆՈՑ Ս. Պաարիարքը, իր հետը ունենալով Մեծ Լողթեթ Արխթարքի պէյը, առջի օրը այցելութիւն տուաւ Սամոսի իշխանին։

ՍՈՖԻՍՅԻ կայս. գոմիսէրը, կ'ըսէ Մոնիդեօ, պուլկար կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեց՝ Գոսովայի ու Սէլանիկի նահանգներուն սահմանագլխին վրայ պատահած քանի մը դէպքերու համար։ Գուլկարիոյ մէջ օսմ. դրամներու շրջաբերութիւնը խանգարուած ըլլալով, Բ. Դուռը իր դիմիտրին միջոցաւ դիտողութիւններ ուղղեց պուլկար կառավարութեան, որ հարկ եղած հրամանները տուաւ, օսմ. դրամները Գուլկարիոյ մէջ ազատ շրջաբերել տալու համար։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Եգիպտոսի առողջապահական Խորհուրդը որոշեց տասը օրուան քարանթինայի ենթարկել Գոմսէյ յէն եկողները։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ ուղուեր է Տրէֆիւս ա լ'իլ տիւ Տիապլը (Տրէյֆիւս Սատանայի կղզին մէջ) թաղերգութիւնը ներկայացնել Ալքազար թատրոնին մէջ, բայց ֆրանսական հիւպատոսին դիմումներուն վրայ թէ այդ ներկայացումը կըրնայ տնպատեհ հետեւանքներ ունենալ, արգիլուեր է։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ 22 տարեկան հելլէն մը անձնասպան եղաւ ընկղմելով մը պարպելով քունքին։ Պատճառը սա էր թէ իր քոյրը այնպիսի մարդու մը նշանած էին որ իրեն անհաճոյ էր և ընտանիքը կարեւորութիւն չէին տուած իր դիմումներուն։

ՀՐԴԵՀ. — Երէկ ցերեկ Գուզկունճուք, Նագաչ թաղը հրդեհ ծագելով, Սրբի պէյի ընդարձակ քէօշկը այրեցաւ։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԹԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ԹՂԹԱԲԵՐ

Ա. ԾԱՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիէննայի թերթերէն, 16 հոկտ.

ՖՐԱՆՍՍԱՅԻՐ ԱԳԻՐԻԿԷ ՄԷՋ. — Ֆրանսայի գաղթականն նախարարութիւնը կը հերքէ թերթերուն այն հրատարակութիւնը թէ ֆրանսական վաշտ մը կրանպատի մէջ յաղթուած ըլլայ։

ԲԱՐԵՑՈՒՍՈՅ Գրուիի նախարարութիւնը կազմուեցաւ Պ. Երայնէրի նախարարութեամբ։

ԼՈՒԻ ՆԱԲՈԼԷՈՆ իշխանը Բրանտէն (Զուիցերիա) հասաւ և իր Վիքթոր եղբօրը հետ տեսակցեցաւ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ մէջ խորհրդարանական կացութիւնը կը դժուարանայ։ Պ. Պանֆի կայսր հետ տեսակցելէն ի վեր ամէն ջանք ի գործ կը դնէ իր և կեդրոնի կուսակցութիւններուն աջակցութեամբ հանկառակ կուսակցութեան դէմ դնելու և կայսրութեան ընդհանուր երմտացոյցին մասնակցելու խնդիրը քուէարկել տալու։ Խորհրդարանին չաթաթ օրուան նիստը շատ աղմկալի եղաւ։ Քանի մը գաւառական հարուածներ ալ փոխանակուեցան. բայց դեռ վերջնական որոշում չկրցաւ տրուիլ։

ՍԼԱՎՈՆ փատաբաններու խումբ մը Թուն կոմսին ներկայանալով իրենց ցեղին և լեզուին զարգացման համար կարգ մը անօրինութիւններ և նամանաւանդ Լայրախի մէջ Սլաւոն համալսարանի մը բացումը խնդրեցին։ Նախարարապետը կարելին ընել խոստացաւ։

ՖԱՇՈՏԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան նոր խորհրդականը Պ. Պրոտրիկ՝ Սիսմոնդ Հարվիզ քաղաքին մէջ բանախօսութիւն մը արտասանելով բաւ թէ Վերին Նեղոսի քաղաքականութեան վրայ երկու երկիրներուն ունեցած տարամտութիւնները կը ցուցնեն թէ Լորտ Սալզպրիի առանց ո և է տարակոյսի յառաջ կը վարէ իր քաղաքականութիւնը. այս մասին Լորտը և ոչ մէկ կուսակցութեան կը հետեւի, որովհետեւ այդ քաղաքականութիւնը ամէն Անգլիացի ընդունած է այսօր։

ԲՈՒԴԱՊԷՍՏ. — Սանթիակոյէն կը հեռագրեն թէ Մաքսիմ Կոմկի Ռուսիայի հանրապետութեան նախագահ ընտրուած. բլլալու լուրը դեռ իրողութիւն մը չէ։ Ազգ. ժողովը այս հինգշաբթի պիտի ընտրէ նախագահը։

ՇԱՑՐԱՑԵՂՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ. — Ռուսիա և Շուէյց-Նորվէկիա ընդունած են ծայրագեղներուն դէմ դեսպանախորհուրդ մը դումարելու Իտալիոյ առաջարկութիւնը։

Բարիզի թերթերէն. 15 Հոկտ.

ՍՈՒԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Լոնտոնի մէջ անցեալ հինգշաբթի Պ. Սարիթ Ֆաշտայի խնդրին վրայ ճառ մը խօսելով բռաւ թէ կացութիւնը բաւական ծանրութիւն մը ունի, սա պատճառով որ Բարիզի անգլիական դեսպանին յայտարարութիւնները արժանացած են բարձր ազգին վիճակն հաւանութեան։ Բայց, յարեց ատենաբանը, կացութիւնը որչափ ալ ծանր ըլլայ, եթէ իրողութիւնները առանց կերթի քննուին, յայտնի կ'ըլլայ թէ ճշմարիտ կռիւի մը նիւթ չի կայ։ Վերին Նեղոսի հովիտին միջազգային պայմանները չեն կրնար ծանր վէճի մը առարկայ ըլլալ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Երկու երկիրներու ամէն բարի քաղաքացիներուն պարտքն է կեղծ արժանապատուութեան խնդիր չյարուցանել, որ աշխարհի խաղաղութեան համար շատ վտանգաւոր է։»

Թան այս ճառին տարիւ կ'ըսէ թէ երկու երկիրներուն համար ընդունելի կարգադրութիւն մը անկարելի չէ, եթէ անդրմանական լրագրիներուն մեծ մասին ջատագոված անհաճոյանալու բերմանց Ֆաշտայ անհաճոյ ընթացքի մը չհետեւելու բուն իսկ Ֆաշտայի խնդրին համար։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ. — Բարթօ-Ռիքոն պարպելու համար կազմուած սպանեւամերիկեան յանձնաժողովը որոշեց ամերիկեան դրօշը պարզել Սան-Ճուանի վրայ երեքշաբթի օրը (այսօր)։ Մինչեւ այն ատեն եթէ Սան Ճուանի մէջ սպանիացի զինուորներ մնան, Մ. Նահանգաց պաշտպանութեանը պիտի յանձնուին մինչեւ որ մեկնին։

ԱՆԳԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական կարգուեցաւ Պ. Պրոտրիք, խորհրդական պատերազմական նախարարութեան։ Պ. Բոտրիք անդրանիկ որդին է Միլթընի ղեկավարին։ Ծնած է 1856ին և պահպանողական երեսփոխան է 1888էն ի վեր։

—Մանչի անգլիական նաւարաժինը շաբաթ օրը Բորթլանտէն ճամբայ ելաւ երկու ամսուան պտոյտ մը կատարելու համար։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ դատարանը վեց ամսէն մինչեւ մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց հինգ մարդ որոնք հանդուցեալ Էլիզապէթ կայսրուհին յիշատակին համար անպատշաճ վարմունքի մէջ գտնուած էին։

ՔԱՎԱԼՈՒԹԻՒՆ մեծամարտի մէջ սպանուող Պ. Մաքրա մտերիմ պիտի դատուի Հռոմի մէջ։ Մագանիէլլօ Բարիզի փոխադէպը տեղեկագրեր է թէ մեծամարտ կատարելուկս ուղղղ պայմաններու մէջ կատարուած է։ Այս պատճառաւ կը յուսացուի թէ Մաքրա կամ անպատ արձակուի և կամ թեթեւ պատժի մը դատապարտուի։

ԾԱՑՐԱՑԵՂՆԵՐ. — Վոչի Տէլլա Վէրիքա կը բացատրէ թէ Պապը ինչու չէ հաւանած ծայրագեղներու դէմ գումարելի դեսպանախորհուրդին։ Իտալիան թերթը կրնայ թէ Լէոն ԺԳ. փափաք յայտներ է որ այդ դեսպանախորհուրդը վանայ ընդհանուր զէնքնկիցութեան դեսպանախորհուրդին։ Միւս կողմէ, կը յարէ նոյն թերթը, Պապը, երբեւ հոգեւոր վեհապետ մը, զինուորական միջոցներու մասնակցելու դեր մը չունի, այն թուականէն ի վեր ուր դադրեցաւ առանձին պետութիւն մը ըլլալէ։ Ուստի ծայրագեղներու դէմ ձեռք առնուելիք նիւթական միջոցներու հոգը կառավարութիւններուն կը թողու։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ խռպոտի երկու ծայրագեղներ ձերբակալուեցան։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ անոնց ընկերներն ալ գտնելու։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Գերմանիոյ մէջ հանրային կարծիքը ամէն օր աւելի բուռն կերպով կը խօսի անգլիագերմանական համաձայնութեան դէմ։ Լրագիրները, մանաւանդ Համպուրկեր Նախրիխթեն, կը հարցնէին թէ արդեօք Գերմանիա պիտի համակերպի՞ խարուածի դեր կատարելու։ «Գերմանիա, կը յարեն, ամէնէն աւելի պէտք է վախնայ Անգլիոյ միանալէ։ Անշուշտ երկու երկիրներու միջեւ յարաբերութիւնները բարեկամական են, բայց բարեկամութիւնը պէտք է դադրի հոն, ուր կը սկսի չհերքու անհամաձայնութիւնը։ Այս գործին մէջ Գերմանիոյ շահերը հակառակ են բրիտանական շահերուն։»

Կէս-պաշտօնական թերթերը միայն այդ համաձայնութեան համակիր են, բայց ընդհանուր գիծերուն մէջ խոհեմութեամբ և զգուշութեամբ կը շարժին, ինչ որ չի համապատասխաներ Լոնտոնէն առնուած լուրերուն։ Պէրլինի պաշտօնական շրջանակները ալ կը դիտեն այս զգուշութիւնը։ Ասոնք փափաքող են որ մէկ կողմէ Անգլիա աւելի առաջ երթայ համաձայնութեան գործին մէջ և միւս կողմէ Գերմանիա զգուշանայ վէճի դուռ բանալէ, որ կրնայ բոլորի ընդարձակ շարժում մը առաջ բերել և դժուարացնել վերջնական որոշումը։

ՊԵԼՃԻՐԱՑԻ Լէոպոլտ թաղաւորին համար կ'ըսուի թէ յունուարին ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ Քոնկոյի մէջ։

ՊՈՒԼԱՆԴԻ. — Պրիւսէլի մէջ մտադրութիւն կայ արդիւնքը Պուլանժէի դերեզմանին վրայ ըլլալիք ցոյց մը։ Կը վախնան թէ ժողովուրդը ցուցիչ ընդունելութիւն մը ընէ. կռիւի տեղի չտալու համար պիտի աղաչեն կազմակերպողներուն որ իրենց տեղերը դանան։

ՏՈՆ ԲԱՐԼՈՍ Լոնտոն պիտի երթայ փոխատութիւն մը կնքելու համար։

ՎԱԼԲԱՌԱՋԻՈՅԻ (Շիլի) նաւարանին մէջ մէկ քանի միլիոն տոլարի գողութիւն մը եղաւ հանուեր է։ Բանակին ու նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարը անմեղասան եղեր է։

ԱՆԹԻԼԵԱՆՆԵՐԸ. — Անգլեայ ամիս անգլիական Անթիլեաններու մէջ պատահած փոխարիկին Պարպատոսն կղզիներուն մէջ 40 հոգի մեռան և հարիւր հոգի վիրաւորուցան. բազմաթիւ առուներ փլան. քանի մը շաքարի գործարան քանդուեցան։ Շաքարեղէգի ագիներբնաջինջ եղան։ Սէնվինսանի մէջ մեռան 300 հոգի և անպատասար մնացին 20,000 հոգի։ Օգնութիւններ ղրկուեցան։

ՍՊԱՆԻՈՅ ամէնէն նշանաւոր աշխարհագիրը, Նոսկին ոսպ տուն Ֆրանսիաքօ Քոսլլօ ի Բորթուկալ, վերջերս մեռաւ։ Սպանիոյ աշխարհագրական Ընկերութեան նախագահն էր և Ակադեմիոյ անդամ։ Սպանիոյ և գաղթավայրերուն ընդարձակ մէկ քարտէսը պատրաստած է։

Ա.ՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պ. Ֆելիքս Ֆոռ

ԲԱՐԻԶ, 17 հոկտ. — Հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆելիքս Ֆոռ այսօր վերջնապէս Բարիզ դարձաւ։

Կոմս Մուրավիէվ

ԲԱՐԻԶ. — Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Մուրավիէվ այսօր ներկայացաւ Պ. Ֆելիքս Ֆոռի։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ սեղան տուաւ ի պատիւ Մուրավիէվ կոմսին։

Մաճ Լէսի Բրոմբրի

ԳԱՀԻՐԷ. — Եգիպտոսի անգլիական գլխաւոր գաղութակատար Լորտ Բրոմբրի կինը, Լէսի Բրոմբրը, այս առտու մեռաւ։

Աւստրիա-Հունգարիա

ՎԻԷՆՆԱ. — Գեղական պայմանագրութեան յանձնաժողովներու միջեւ համաձայնութիւն գոյացած չըլլալով, Աւստրիոյ և Հունգարիոյ կառավարութիւնները Խորհրդարանին պիտի ներկայացնեն ընդհանուր ծախքերու մասնակցութեան խնդիրը։ Եթէ անհամաձայնութիւնը շարունակէ, կայսրը հրամանագրով մը պիտի որոշէ ծախուց մասնակցութիւնը։

ԲԷՅԹԱ. — Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը քաղաքական կացութեան վրայ երկարօրէն տեսակցեցաւ Հունգարիոյ նախարարապետին հետ։

Յոռենի գիւը

ԲԱՐԻԶ. — Նիւ Եորքէն առնուած լուրերու նայելով զիները չատ հաստատուն են։ Վերջին գիւն է 72։ Լիվրբուլի մէջ՝ 5/10 և Մարսիլիա՝ 20.50։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Դրամանենգի մը ձերբակալումը

ԲԷՅԹԱ, 17 հոկտ. — Ոստիկանութիւնը Եվալդ անուն մարդ մը ձերբակալեց որուն վրայէն գտաւ՝ Անգլիոյ Պանքային դրամատոմներուն կեղծերը, ինչպէս նաև թղթադիր մը ու ծայրագեղական թերթի մը մէջ հրատարակուելու սահմանուած յօդուած մը։ Կ'երեւայ թէ Եվալդ ու իր հոմանուշին յարաբերութեան մէջ են ծայրագեղականներու խումբի մը հետ։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

Գերմանացի ուղեւորներ

ՃԷՆՈՎԱ. — Միսնայր Խրն հոգեւորականը, ուր կը գտնուին այն անձերը, որոնք պիտի մասնակցին Պաղեստին լատարելիք պաշտօնական ուղեւորութեան մեկնելու այսօր։

Աբխազութեան վերակսում

ԲԱՐԻԶ. — Շէնքի գործաւորները վերակրան աշխատիլ։

—Լրագիրները ծանուցած էին թէ Ֆուտնիէ ծովակալը Թուլոն կանչուած է և պատերազմական չորս նաւեր կը սպասուին Պրէսթ զրկուելու համար։ Այս տեղեկութեան առաջին մասը ճիշդ է, քանի որ Ֆուտնիէ ծովակալը՝ Ֆրանսիոյ նախարար Պ. Լէոբրուէն առաջ Թուլոն հասաւ։ Իսկ մարտանաւերու սպասպինման լուրը սխալ է։

ՀԻՒԱՆԴ ԿԱՄ ԱԽՏԱԺԷՏ ՍՏԱՄՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Որո՞ւ չէ պատահած երբեմն ծանր, տաժանելի և դժնդակ մարդուութիւն մը ունենալ, իրենց ստամոքսին վրայ ծանրութիւն մը կամ թթուութիւն մը և քացխելու նման անպատշաճութիւններ զգալ։ Շատ անգամներ կարեւորութիւն չի տրուիր այս նեղութիւններուն և ասանկ ընելով մեծ անխոհեմութիւն մը կը գործենք, որովհետեւ այդ անճահ անկանոնութիւնները իրենց երկարատեւ կրկնութեամբ կրնան փոխարկուիլ սատանքի կատարեալ հիւանդութեան մը կամ դժուարակուլութեան և միւս կողմէ շատ դիւրին է անոնցմէ ազատիլ արագ և անարժելի միջոցով մը, այսինքն կառավարական Վիշիի բասթիլներէն քանի մը հատ առնելով։ Այս բասթիլները որոնք շատ ախորժելի համ մը ունին կառավարական Վիշիի աղով մարդուութիւնը դիւրացնելու ազատելի հանգամանքներ ունին։ Այդ բնական աղը Ֆրանսական կառավարութեան սեփական Վիշիի Սելեսթին, Կրանդ Կրիլլ և Օքիքալ աղբիւրներուն ջուրերէն հանուած է։ Ուրեմն պէտք է որ միշտ պահանջենք կառավարական Վիշիի ճշմարիտ բասթիլները որոնք կը վաճառուին կնքուած մեծագոյն տուփերու մէջ դրուած, և մեծ ուշադրութիւն ընել զգուշանալու պարզ աւելուորի և վաճառականութեան մէջ ծախուած և Վիշի ըսուած բասթիլները գնելէ։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բժիշկներն ալ ամէն պարզ մահկանացու նման կը մեռնին, թէեւ ուրիշներուն կեանքը երկարելու դժուարին պաշտօն մը տանձնած են անոնք։ «Լուսաբեր», և զարմանալի՛ դեղ, հին ու ժամանակաւոր առածը միայն կ'նայ բացատրել այս պարագան։

Կ'ուզէ՞ք ուրեմն գիտնալ թէ տոքթորները ի՞նչպէս, ինչո՞ւ համար և ի՞նչ հիւանդութեամբ կը մեռնին։ Շատ հետաքրքրական է Իրոկրատի յաջորդներուն կենցաղին վրայ կազմուած վիճակագրութիւնը, զոր անաչառութեամբ պատրաստած է ամերիկացի մը՝ Պ. Քոսդրայդ։ Այդ մանագէտին խօսքով, միջին հաշուով բժիշկները 54 6 տարի կրնան ապրիլ և իրենց մահկանացութեան համեմատութիւնն է հարիւրին 25.33, մինչդեռ բահանաներուն համար այդ թիւը 25.93 է և դատաւորներուն ու փաստաբանաց համար՝ 20.23։ Բժիշկներու մահկանացութիւնն աւելի է միայն գինեսպանները, մսավաճառները, հանքագործներուն և մեծ քաղաքներու մէջ բնակող աղքատ գործաւորներուն մահկանացութիւնը։

Շատ անգամ անձնասպանութիւնը աւելի յանախադէպ է բժիշկներուն մէջ, քան ուրիշ զարգացած դասակարգներու։

Թոքախտ մեռնողներու թիւը ս և է տարօրինակ հանգամանք չընծայեր. ընդհակառակը ժառանգական հարուածին 4 1/2ը կը մեռնի, որ չափահասներու համար կազմուած ընդհանուր վիճակագրութեան թիւն է։

Նշէրակային կարծրամաշկի և այլ այդ կարգի հիւանդութիւնները բժիշկներուն հարիւրին 35ին մահուան պատճառ կ'ըլլան, մինչդեռ ընդհանուրին վիճակագրութեան մէջ այդ թիւը միայն 25 %ն է։

Անշուշտ այդ հիւանդութիւնները ծանրատարուկ և մաշեցնող չափազանց յոգնութիւնի, ներքուստ անկանոնութենէ, փութով և սանապարանքով ճաշելէ, երկարատեւն անօթի մնալէ վերջ սաստկ կերպով ճաշելէ, ճաշի ատեն շատ ալքոլ գործածելէ և քիչ քնանալէ առաջ կու գան։

ԲԱՐԻԶ ՈՐԴԱՆ ԿԱՄ ԿԸ ՍՊԱՌԻ

Ամենուին բանաստեղծութիւն ըրած չպիտի ըլլամ, երբ ըսեմ թէ Բարիզի մէջէն կաթի ճշմարիտ գետ մը կը հոսի, այդ սիրուն հեղուկը գործածելու փարձուողներուն մեծ գոհունակութիւն մը պատճառելով։

Աւսպիկ թէ անցեալ տարի քանի՛ միլիոն կաթ տարուած է Բարիզ, հոն յանդղ զանազան երկաթուղոյ գիծերուն միջոցաւ։

Պետական երկաթուղիները նոյն տարին 733,280 միլիոն, Արեւելեան երկաթուղիները՝ 19 միլիոն 250 հազար լիդրա, Հիւսիսային երկաթուղիները՝ 28 միլիոն, Օրլէանի երկաթուղին՝ 21 միլիոն 500 հազար, Միջերկրականի երկաթուղին՝ 25 միլիոն 291 հազար և վերջապէս արեւմտեան երկաթուղիները՝ 77 միլիոն լիդրա կաթ տարած են Բարիզ։ Եւ այս ներածումներուն ընդհանուր գումարը կ'ընէ 171 միլիոն 514 հազար 920 լիդրա կաթ։ այսինքն բոլոր Բարիզի խմելու ջուրը հայթայթող Մոնմարթրի մեծ ջրմարին պարունակութեան տասնեւհինգ անգամը։

ԴՐԱՏՈՒՆ Պ. ՊԱԼԷՆՑ

20 Զագխատեքլաբ Էօգոռշոռ, կ Պոլիս 20

Պալենց բատուոնս Գրպրոցական այս նոր տարեշրջանի առթիւ պատիւ ունի յայտարարել թէ դպրոցական ամէն տեսակ լաւագոյն գաւազաններ պատրաստուած ունի իր ճոխ մթերանոցին մէջ։ Ցանձնարարութիւններ կը կատարուին փութով և ամենայն ճշդութեամբ։ Մեծաքանակ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ կը տրուի։

Դրատուն 1898 99 տարւոյ գրաշուցակը նոր լոյս տեսած է. փափաքողներու ձրի կը տրուի։

Դրատուն կողմէ հրատարակուած հեռաեւալ դասագիրքերը ջերմապէս կը յանձնարարուին։

1 Դրծն. քերականութիւն արդի աշխարհաբարի. Ա. գիրք. Զ. Տօնկեան — Դին 3 դրշ.

2. Նոր քերականութիւն հայ. գրաբար լեզուի, սրբագրուած. — Ս. Գարամանեան, գին 7 դրշ։

3. Աշխարհաբար զրծն. քերականութիւն. — Ա. Կ. Պետիկեան։ Ա. շրջան 2 դրշ. — Բ. շրջան 2 ուկէս. — Գ. շրջան 4 դրշ։

4. Նոր Ծաղկաքաղ աշխարհաբար. — Ս. Գարամանեան, գին 4։

5. Իրագիտութիւն համառօտ. — Ենովք Թէյեան, գին 3 դրշ. — Նոյնին ընդարձակ 6 դրշ։

6. Նախաւարերք բնագիտական եւ բնապատմական գիտութեանց. — Ենովք Թէյեան, Տարր. դասընթացք 5 դրշ. միջին դասընթացք 6 դրշ։

7. Թուաբանութիւն մտաւոր եւ գրաւոր. — Գ. Դաւաթեան. Տարր. դասընթացք (բ. տիպ) 4 դրշ. — միջին դասընթաց (բ. տիպ) 6 դրշ. և բարձր դասընթացք 10 դրշ.

8. Ընթացք ի գրոց բարբառ. — Եղիշէ Ծ. վրդ. Դուրեան. Ա. տարի 5 դրշ. — Բ. տարի 7 ուկէս դրշ։

9. Բառագիտութիւն. — Եղիշէ Ծ. վրդ. Դուրեան. գին 3 դրշ։

10. Նոր փնջակ. գրքոյկ ընթերցողութեան ճարտասանութեան. — Հատ 1 դրշ. հարիւրը անդեղչ 60 դրշ.

129 7—10

ՏՕՔԹԷՕՌ Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

Բարիզի բժշկական համալսարանէն վկայեալ Տօքթ. Ս. Արապեան, այս անգամ Ռոտոսթոյին վերադարձած և իր բնակութիւնը հաստատած է Լանկա, Թուլումպա փողոց, ուր ամէն օր մինչեւ կէսօր հիւանդ կ'ընդունի։ Ուրբաթ օրեր ձրիաբար։

Գ., Ե., Շ. օրեր կէս օրէ վերջը, կէտիկ-Բաշա Լեւոն էֆ. Կիւմիւշեանի դեղարանը կը գտնուի։ 148 4—25

Մ Ա Կ Ա Ր Ա Ն Ը

Բարիզի Մակարանին հետազօտիչները պիները բաւական ազէկ ցոյց կու տան, բայց Լոնտոնի Մակարանը դեռ այնչափ բարձրացած չէ։

Գալաթիոյ Մակարանին մէջ ալ գործ չկայ։ Օսմ. Քոնսոլիտը բացուեցաւ 24 դրշ. 19 փր. և երկարուցին 108 ֆրանք։

ԴԱՎԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	18
Ամէնէն բարձր գին	»	24	18
Ամէնէն վար գին	»	24	15 1/2
Բուլգարի երկա. գոց.	Ֆր.	108	12
Ամէնէն բարձր գին	»	108	12
Ամէնէն վար գին	»	108	12
ԲԱՑՈՒՄ 6 Հոկտ.			
Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	24	19 1/2
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	108	25
Օսմանիյէ		403	—
Ռէժի		286	—
Օսմ. Պանրա		13	—
Ֆրէտի ժէնէրալ Օպպմ.		9	20
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. Օպ. Նասթ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	24
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		1	(7
Թրամուէյ բաժնեթ.		755	—
» ժուլիանս		255	—
» պարաթ.	Ֆր.	500	—
Էդրոսի ջուրի ընկ.	»	304	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	465	—
ՍԹԻԼԱՆՑ			
Քոնսոլիտ ուժ օրուան	Օ. Ո.	2	10
» մէկ ամսուան	»	—	—
Բաւմ. Երկա. ուժ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ընդ.	47	31
Անգլիական ոսկի	»	110	22
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	15
Բրիմիզ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	24
Մէճիտիէ	»	97	—
Բուլպի Ռոշիաղրամ	Օ. Ո.	8	54
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ընդ.	109	35
» » չէք	»	110	35
Բարիզ » »	Ֆր.	22	93
» » » չէք	»	22	83
Գէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	91 1/2

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 հոկտ.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	66	—
» » » Բ.	»	46	75
» » » Գ.	»	26	18
» Դ. բաց.	»	22	12
» Դ. գոց.	»	22	12
Փոխառութիւն Գասպպա	»	83	50
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	81
Այտընի երկաթուղի	»	10	62
Եգիպտական Միացեալ	»	109	25
Անգլ. Քոնսոլիտ		109	56
Հելլենական 5 %	»	39	—
Մոնորոլ հելլենական 4 %	»	43	—
Ռանթ » 4 %	»	51	50
Գուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	—
» նոր » 6 % 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	450
Դրամագեղ	»	1	—
ԲԱՐԻԶ, 17 հոկտ.			
Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. բաց.	Ընդ.	22	45
» » » գոց.	»	22	50
» » » Բ.	»	47	30
» » » Գ.	»	26	40
Օսմանիէ	»	402	—
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	109	—
Օսմ. Ռէժի	»	286	—
Ցսմ Կայս Պանքա	»	549	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	22
Ֆրէտի Լիոնէ	»	850	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	92	12
Սպանական արտաքին	»	42	92
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	300
Դրամագեղ	»	02	—
ՊԵՐԼԻՆ, 17 Հոկտ.			
Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	—
Բուլգարի երկաթուղի	»	112	25
Անատ երկա. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	400
ՎԻԵՆՆԱ, 17 Հոկտ.			
Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	62
» Լոնտոնի վրայ	»	120	45
Բուլգարի երկաթուղի	»	58	—
սմ. Ռէժի	»	129	50

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

6 Հոկտ. 1898

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 756.

Զերմաչափ 20.

Օդը ամպամած։

Կէս օր. — Ժամը 6.40։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Զերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	17
Սեւաստիա	—	20
Իզմիր	—	18
Հալեպ	—	—
Էնկիւրի	—	13
Պրուսա	—	22
Արմանկել		9
Բեդրսպուրկ		3
Մոսկուա		7
Բարիզ	—	11
Վիեննա	—	8
Օսէնա	—	13
Սոֆիա	—	13
Արեւելք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Բաւական փոթորկալից։

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

Մ. Մ. ՊՕՆՏ, ՍԷԼՍԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

4, Քիւրէ-Թէպէ խան, Կալաթա

Ապահովագրութեանց, առաքմանց և յանձնարարութեան գործակալներ

Գործակալք Լանքաշիր Էնշուրանս և ընկ.

» Թամիզի և Մերսի Մարին Էնշուրանս ընկ.

» Վան Օրէն և ընկ. Լիմիթիդ, Լոնդրէան և ճէնէրալ էքսիդէնտ։

Թղթակցութիւն բոլոր նշանաւոր քաղաքաց հետ. ծրարուած ապրանքներու առաքում աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ, խիստ չափաւոր գիներով։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍՍՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4րդ երեսը

ԿՈՒԶԷՔ դրամագլուխ մը սանեցնել։ Զեզի կը յանձնարարուի ազատ դրամագլուխ Էյոնոսի-Նաֆեսնէպի՝ որուն կեդրոնը Բարիզի մէջ կը գտնուի, և որ կրնայ ձեզի հայթայթել Գրէսի Ֆոնսիէի, Վիլլոը Բանքի պարտատոմսեր, ամսական 8, 10 և 20 ֆր. նը վճարումներու փոխարէն։

Այս պարտատոմսերը (օպլիկասիոն) որոնք ապահովուած են հասոյթներով և դրամագլուխներով, սա առաւելութիւնը ունին որ ամսական 3—4 աս. հարիւր չակ կը բերեն ու չատ մը ալ պարգեւներ ունին՝ 100,000, 250,000 և մինչև 500,000

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'HIVER, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Envoi franco de port jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un seul colis-postal.

Les envois qui ne peuvent être faits par colis postaux, sont expédiés franco Marseille ou, sur demande, *franco destination*, à partir de 100 fr. moyennant 5 % d'augmentation sur le montant de la facture. — Ces envois peuvent être expédiés contre remboursement

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՔ

ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ
ՔԱԲՈՒԷԼԼՆԵՐԸ
QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յոգնութի, մարմնոյ սպառումներու։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլիւանցայի, կարիքի հարբուխի, ցրտաւութեան։ Մէկ քարափուն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինինին։

10 20 և 100-ական սրուակներ։ Իւրաքանչիւր սրուակ կը կրէ անունը սեւ տառով . . . PELLETIER

Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8 և դիմաբոյր դեղարաններու։ A.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ցնծալենարի դիրքում

Փարիզ, 16, Պուլվար աէ դ'Իթալիէն. 1, 3, եր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845ին հիմնուելի ի վեր

Ապահովագրութիւններ վճարուած 1 Մէկնա— 123,000000

1895ի դրութիւնը

Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000

1896 յունուար 1

Ապահովագրեալներու վճարուած	40,000000
Ցաւելեալ զրամագլուխ	121,000000
Արդի ապահովագրութիւնք Մէկնա—	122,000000

Տիեզերական ապահովութիւն

Շահաբաժիններու բարդումով և ապահովագրութիւններու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։

Գայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարուոյ լրանալուն պէս։

ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան։

Հինգ տարի հաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութիւնէն փոխառութիւններու արդէն դուսմարդնչանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրենութիւն ի Թուրքիա

188 Ձ. ՈՒ. ՀՈՒԹՕՂ ԵՒ ԸՆԿ.

Վայրկեան ի օր, Վ. — Իս խան, Գալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ Ուղ ոտքը եկեալ ոտքամ կը քանին Լիվերպուլ և Ագենտլիզ Գլա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2408
Ուրանիա	7268	Ազիաս	2398
Թավտնիա	5587	Սարակոսա	2186
Մէֆիսնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալտիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մարոզզօ	1855
Թէտար	1876	Քալաբրիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Գաբալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ գործակատար, Thomas C. Joly
Ալիքսանդրիա խան, Թիւ 401
Գալաթիա 571

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՍԱՍՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՊՈՒՕԼԳԷՔԻ ՃԻՆՃԻԼ

Հելդի խան, Թիւ 2—3, Վալէտա էտէսը, Գալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մէ՛ սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆՆԻ ԹԷՕՏՈՐ ՍԱԼԻՆԱՆՈՒ

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ԹԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառախում Թ. 324 խառն Առտու.	Թ. 326 խառն Իրկն.	ԿԱՑԱՐԱՆ	ԴԱՐԶ Կառախում Թ. 323 խառն Առտ.	Թ. 325 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
1 5	11 40	Մկն. Ապահուն ժմ.	12 30	11 5
1 25	12 —	Ժմ. Քէօթահեա մկն.	12 10	10 45

ԻՐԻՔԷՒ ԹԱՑՐԻԼ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1898 Հոկտեմբեր 1էն սկսեալ մինչեւ ցնոր ծանօրինութիւն

(Բոլոր էրէսկի օրերին) Ե-ոլոգական եղբէրն Կոմաքլ ԷՊԷՆ ղշենաստոց եղբիներէրուն

ժ. վ.	
1 —	ենմ. Մէզպ. Պէօյր. Թրպ. ենիր. Պօյն. Բ. Հս. (Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)
1 45	ենմ Մզպ. Պէօյր. Քրմ Թրպ. ենր.ՍՍն. Մրկ. Բ. Հիսար պիտի հաղորդակցի
2 25	Ր. Ա. Գվ. ենմ. Մզպ.Պէօր. Թրպ. ենր. (ենր. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ.
2 45	ենմ Մզպ.Պէօյր. Թրպ. Պէյզ.Բշպ. Զպզ. Գնլ, Ա. Հիս, Գնտ Պէշիք. ուրբաթները Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գուզկ.
3 30	ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Խա.Միր. Պօյ.Ր.Հիս.Պէպէք (Պէպ.պիտի հղորդակցի ուրբ, Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
4 30	ենմ. Մէզ.Պէօյ. Թրպ. ենր. ՍՍն.Միրկ. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) ուր. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
5 45	ենմ. Մզպ. Պէօյր. Թարպ. Պէյզ. ենր.ՍՍն.Գանլ.Պօյն. Բ.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.
7 —	ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. ենր. Մրկ.Բ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պէշիք. (Պէյզօզ Զիր-զաբ շոգ. հետ պիտի հաղ.)
8 10	Ա.Բ.Գվ. ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ.ենր.ՍՍն. Պօյ.Բ. Հիս.Պէպ. Արն. Գրչ.Օրթ. Պէշկ.
10 15	ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Մրկ.Բ.Հ. Պէպ.Արն. Օրթ.Պշբ.
	Եղբէրլուն Կոմաքլ ԷՊԷՆ ղշենաստ
1 20	ենր. ՍՍն. Մրկ. Պօյն. Բ.Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
3 10	ենր. ՍՍն. Մրկ. Պօյ. Բ.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ. Օրթ. Պշբ.
	Պէպէրն Կոմաքլ ԷՊԷՆ ղշենաստ
1 —	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշբ.
1 45	Բ. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշբ.
2 30	Բ.Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէպ.Գպ.
3 5	Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.
3 40	Պէպ. Արն. Գչ. Օթ. Պշբ.
4 3	Պէպ.Արն.Գուր.Օրթ.Պէշ.Գպ. բացի ուր.
5 30	Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պրբ. բացի ուր.է
10 5	Բ.Հիս. ուղղակի Կամուրջ բացի ուր.
	Ա.Ֆոկան եղբէրն Կամ ՇԼ ԷՊԷՆ ղշենաստ
1 —	Գնլ- Զնկ- Պէյ. Իսկ- Իսկ.
1 —	Պէյզ-Բշպ.Զպզ.Գանլ-Ա.Հիս-Գնտ- Վան. Ուրբ. Զնկ- Պէյլ- Գգկ- Պէշ.
1 25	Պէպ. Վնր- Զնկ- Պէյլ- Գգկ- Պշբ- բացի Ուրբաթէ
1 45	Պէյզ.Բշպ. ենր, Զպզ. Գնլ. Պօյն.Բ. Ա. Հիսար Գնտ. Վնր. Զէն. Պէյլ.Գուզ.Պէշ-
2 15	Ա.Հիս. Գնտ. Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Պշբ-
3 15	Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանլ, Ա. Հիս. Գնտ. Պշբ. պիտի հաղորդակցի ուրբաթ օրերը Վնր. Զէնկ. Պէյլ. Գգկ. Պէշ.
3 45	Գնտ- Վնր. Զնկ. Պէյլպ. Գգկ. Պշբ. բացի ուրբաթէ
4 30	Զնկ, Պէյլ. Գգկ. Իսկ. բացի ուրբաթէ
4 45	Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հս. Գնտ. (Վնր.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 45 Մզպ. Պէօյր- Թրպ- Զնկ. Պէյլ- Գուզ- Պշբ-
5 30	Վան- Զէնկ. Պէյլ. Գգկ. Պէշ. ուրբ- 5ին
7 30	Պէյզ. Բշպ. ենր. Գնլ. Մրկ. Բ. Ա- Հիս- Գ՝տ- Պէպ. Արն- Զնկ-Պէյլ- Օրթ. Գգկ- Պշբ. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշբ. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի
9 —	Մէզ.Պէօյր-Թրպ-Պէյզ-Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հ. Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Իսկ.
10 15	Պէյզ- ենր-Գնտ- Ա-Հիս- Զնկ- Պէյլ.Պշբ.
10 10	Գնտ. Արնվ.էն ուղ.կամուրջ բացի ուր.
10 35	Գգկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է
11 —	Գգկ.էն » » » »
11 —	Վնր.էն » » ուրաթ օրերը 10 35ին Սրնվ. պիտի հանդիպի

(Բոլոր էրէսկի օրերին) Կոմաքլէն Սաք.գական եղբէր եղբիներէրուն ղշենաստոց ժամը

ժ. վ.	
2 30	Պէշ. Օրթ-Գրչ.Արվ.Պէպ. Բ.Հիս. Միրկ ենր- Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենմ.
3 30	Գապ, Պշբ. Գգկ- Օրթ. Պէյլ- Զէկ.Արնվ-Գնտ-Ա-Բ-Հս-Գնլ-Միրկ-ենր-Բշպ-Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. ենմ.
4 —	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյն. ՍՍն. ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենիս.
5 —	Գապ.Պշբ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Արնվ.Վնր.Գանտ. Ա.Բ.Հս.Գնլն.Զուպուզ.Բշպ.Պէյզ.
6 —	Գապ.Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս. Մրկ. ենր. Բէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.Գվզ.ներ
7 —	Պշբ. Օրթ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Բ.Հս. Պօյն.Գնլ.ենր. Պէյլ. Գգկ. Պէշ.
8 30	Պշբ.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Բ. Հիս.Միրկ.ենր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենիմ.
9 20	Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արվ.Պէպ. Բ.Հիս. ուր. Միրկ. ենր. Թրպ. Պէօյր. Մզպ. ենմ.
10 —	ենիր. Թրպ. Պէ՛ր. Մէզ. ենիմ. Ա. Բ. Գավազ բացի ուրբաթէ
10 5	Պէշբ. Օրթ - Գրչ.Արն - Պէ.պ. Բ.Հս. Պօյն. Միրկ.ՍՍն.ենր. Թրպ. Պէօյր.Մզպ.ենմ.
10 45	Պէ.պ. Բ.Հս. Պօյն. Մրկ, ՍՍն, ենր, Թրպ, Քրմպ. Պյր. Մ.զպ. ենմ.
11 30	Ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենիմ. (ենր.է Պէյզ. զացող շոգ. հետ հաղորդակցելով
11 40	Պէպ.Բ.Հիս.Պօյն.Մրկ. ՍՍն. ենր.
	Կոմաքլէն Պէպէք Եղբէր-Եղբ շղենաստոց ժամերը
3 50	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ
4 45	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ
10 35	Պշբ. Օր. Գրչ.Արն. Վնր, Գանտ, Ա. Բ. Հիսար Գնլ. Մրկ. ենր, Բշպ. Պէյզզ բացի ուրբաթէ
11 15	Գապ.Պշբ. Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հ. Պօյն. ենր.
11 45	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Գնտ-Ա- Հս.
12 15	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէք.
	Կոմաքլէն Ա.Ֆոկան եղբէր եղբիներէրուն ղշենաստոց ժամերը
2 15	Պշբ. Պէյլ. Զնկ. Պէպէք
3 —	Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնր.Գնտ.Ա.Հ. Գնտ. Զապզ. Բշպ. Պէյզզ ուրաթ օրերը 2 45ին Թրպ. Պէօյր. Մզպ.
3 15	Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբաթէ
4 5	Ուղղակի Զէնկէլլթէօյ բացի ուրբաթէ
4 35	Պշբ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Վնր. ուրբ 4 15
8 45	Պշբ. Գգկ. Պէյլ. Զնկ. Վնր.Գնտ. Ա.Հիս. Գնտ. Զապզ. Բշպ- Պէյզ.
9 30	Պշբ.Գգկ.Պէյլ. Զէնկ. Վանր.Գնտ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը Վնր.
10 15	Իս, Գուզկ. (բացի ուրբաթէ)
10 20	Պշբ. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զապ.Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Բ.Ա. Գավազներ բացի ուրբաթէ
10 30	Պշբ. Պէյլ.Զէնկ.Վնիբ. (Վնր էն մինչեւ Պէյզօզ գացող Զիկ-զակ շոգեաւին հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը 20 վարկեան վերջը Գպ. Գգկ. Արն. Գնտ. Ա.Բ. Հիս. Գնլ, Մրկ. ենր. Բշպ-Պէյզ-
10 40	Իսկտ.Գգկ. (բացի ուրբաթէ)
11 10	Պէ.բ.Գգկ.Պէյլ Զնկ. Վանր.Գնտ.Պէպէք բացի ուրբաթէ
11 20	Գնտ.Ա.Հիս.Գնլ.Զապ.Բշպ.Պէյզ. ուրբաթ օրերը Գուզկուլնեռուզ
12 —	Պէշ. Գուզկ. Պէյլ. Զէն. Վան. Պէպէք

(Բոլոր էրէսկի օրերին) Կոմաքլէն Իսլիմ-պուրնու եղբէր եղբիներէրուն ղշենաստոց ժամերը

ժ. վ.	
— —	6 20 Պէպ.
— —	6 50 Պշբ.
1 —	8 — Պշբ.
1 30	8 45
2 —	9 30
2 45	9 45 Ֆէրպ.
3 30	10 15
3 45 Ֆէրպ.	10 35
4 15	11 — Ֆէրպ.
4 45	11 10
5 15 Ֆէրպ.	11 45
5 25	12 —
5 45 Պէշիկ.	

ժ. վ.	
— —	7 5 Պշբ.
— —	7 40 Պշբ.
1 —	8 20
1 35	9 —
2 20	9 40
2 35 Զոսֆ	10 15
3 5 Գապ	10 30 Ֆէրպ.
3 30	10 45
4 — Ֆէրպօ	11 20
4 45	11 30 Ֆէրպ.
5 30	11 45
5 30 Ֆէրպօ	12 15
6 15 Պէպէք	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

ժ. վ.	
— —	6 20 Պէպ.
— —	6 50 Պշբ.
1 —	8 — Պշբ.
1 30	8 45
2 —	9 30
2 45	9 45 Ֆէրպ.
3 30	10 15
3 45 Ֆէրպ.	10 35
4 15	11 — Ֆէրպ.
4 45	11 10
5 15 Ֆէրպ.	11 45
5 25	12 —
5 45 Պէշիկ.	

ժ. վ.	
— —	7 5 Պշբ.
— —	7 40 Պշբ.
1 —	8 20
1 35	9 —
2 20	9 40
2 35 Զոսֆ	10 15
3 5 Գապ	10 30 Ֆէրպ.
3 30	10 45
4 — Ֆէրպօ	11 20
4 45	11 30 Ֆէրպ.
5 30	11 45
5 30 Ֆէրպօ	12 15
6 15 Պշբ.	
6 15 Պէպէք	

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գլխաւոր Գործակալ
(Հիմնադիր Մասնագէտ)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՐԷԲԻՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ա Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանի էֆենտիի վերի յարկը, ինը Զբաղուտեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անդամի կը լեցնեն. ցաւազրկելու և քաղցրաբերելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գինի յեղուելուն քաղցրանալի, ծամելուն, և ապա ուտելուն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմբրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց.Գ. Ամերկ. սով.հաճաձոյն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Փետ- Ին- որ)ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Փետ- Ին- էնէրէ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գաւառցիներ կրնան դիմել իրենց բնակարանն, Թիւ 1 Խալիվէի էֆէնտի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՒԱՆԴԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐ
ԸՆԴՀԱԼ Հալի, 4 Պոլսոյ և Օսմանյան

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Ժամադրդ	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանոս	1069	Գոսմ	1497	Կօզօ	1011	Մարմա	724	Բօգարիս	1862
Այէբքօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրօտոնս	1695	Մարէնեսս	2273	Մարֆա	1113
Անձէլս	1541	Գարսոս	395	Լիբրս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսսոդս	2377	Ֆիոս	4811	Լիտարկա	1581	Միրաստ	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1822	Ֆօմինս	937	Լինտու	3720	Միլս	1057	Մէբրս	1200
Գորտինս	1264	Ֆուրս	2883	Լօրաղիս	3800	Մանգէսէլլս	1735	Թասսս	1328
Դրսվս	1076	Ֆրարս	1713	Լուսիէր	596	Մուրիլս	2418	Թ. Ուիլսրն	1546
Գրիւնս	841	Ֆինամս	504	Խակս	2354	Նէրս	1083	Փօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպարս	2464	Խուանս	5540	Ոնիս	4100	Փուլէտս	1470
Գէյրս	1671	Էյտորատս	1520	Ձիւնս	1080	Ոնմարիս	4036	Փորրիտս	487
Գալիրսս	1337	Էշատս	1481	Քէլսս	1053	Օրլանտս	1585	Ուբրինս	2429
Գամէզ	1214	Ֆիտս	954	Քալրինս	2307	Քարլբմ	1637	Վասրս	1914
Գաղզ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բ.ս	510	Վալս	1289
Զիրակս	2729	Ֆրամինկս	849	Լէս	1058	Բիսարթ	2229	Վօրթուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բիս	1563	Եյտս	1850
Գլիս	2697	Կարիէզ	3060	Լիվերնս	1643		1613	Զէրս	1200
Գալորատս	4233	Կիպանս	1248	Լորէնցս	3191	Բօմէզ	1789		

Տարբ. շոգենաւը, նաւապետ Բէյմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։ Մէյթաբ շոգենաւը, նաւապետ Պոյզ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 10ին և 24ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻԶՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մէյէթ խան, Գալաթիա

ԻՍԿԻՒԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամաքլ	Կամաքլէն Իսկիւտար
— — 6 50 Պէշիկ.	— — 7 40 Պշկ.
— — 7 35 Պէշիկ.	— — 8 20
1 — Պէշիք. 8 50	— — 9 —
30 9 35	— — 9 40
2 — 9 45 Ֆէրպ.	10 15 Գգկ-
2 30 10 15 Պէշիկ.	2 25 10 30 Ֆէրպ
3 — 10 35 Գգ.Գպ.	3 — 10 40 Գգկ-
3 30 11 — Գգկ.	3 — 11
3 45 Ֆէրպ. 11 — Ֆէրպ.	3 35 Գապ. 11 25 Գգկ-
4 11 20	4 10 11 30 Ֆէրպ
4 30 12 —	4 30 Ֆէրպօթ 11 50
4 50	4 50 12 15
5 15 Ֆէրպ.	5 40 Պէշիկ.
5 25	5 45 Ֆէրպօթ
5 50 Պէշիք.	6 15 Գգկ.
6 15 Պէշիք.	7 — Գգկ.

ՀԱՐԼՄ ԻՍԿԻՒԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 —	Հարէմէն Մալամաց բացի Կիր.է)
4 —	» » բացի ուր.է
10 40	» » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25	» » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
2 30	Կամուրջէն Հարէմ Մալամաց բացի կիր.է
3 30	» » » բացի Ուր.է
10 10	» » անտի Մալամաց բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10	» » » Մալամաց (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին)

ԻՍԿԻՒԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԻԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԳԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իսկիւտարէն Գապագաշ Սիրբէճի
5 15	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45	Սիրբէճիէն Գապագաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրբէճիէն Գպգ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն շոգենաւները իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ՍՊԵՏՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 6/8 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 7 19 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Գէրրան եւ Բէյրութ).
Եշ. 3/10 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 8/20 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր. 9,21 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 582

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԷՅԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆ.

Մարսիլիայ և Մարսէյ Նիս Կոնսանտինոպոլսոյ ճանապարհ

ՄԵԿՆՈՒՄ

Հակա. 18 Անդորդի Մարսիլիա ուղղակի։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ	245 ֆրանք
Բ. »	175 »

Ո-ղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագրեցի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
575 Թօփխանէ, քարափին վրա

ՖՐԵՏ. ԼԷՖԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիւբբուլ և Արիւելեց ԴՊԼԵ բանաստ շոգենաւերը

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիրգորիան	10500	Ֆլավիան	3800
Սամէնիան	10500	Էջիպտշիան	3800
Քէսարիան	10500	Արդժ.ան	3000
Լանքաստրիան	9000	Արմենիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արասիան	3500
Գոլսմիան	8000	Աթենիան	2500
Ցորտիան	8000	Անտալուգիան	2500
Կոստանդիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեսօ	900
Վալմնիան	3700	Օրբրդս	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Մէհմէտ Սալի փաշա խան, Թիւ 1
Գալաթիա

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (57)

ԷՄԻԼ ՈՒԾՊՈՒՌ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Ա.

ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԴԻԶՈՒՀԻՆԵՐԸ

Կառապան դեղացին ալ ուրիշներէն ոչ նուազ հետաքրքիր, փորձ